

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancațo nu se pri-
mo. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:
BIBLIOTECĂ de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nr. Angenfeld & Emerik Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelt.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colónă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 30).

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din într și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă. Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 168. — Anul LXIV.

Brașov, Duminică 29 Iulie (11 August).

1901.

Foile guvernului și Slovaci.

E lucru foarte bătător la ochi, deși de mult nu mai e nou, că ori de câte ori Românii, Slovaci, Sașii etc. țin întruniri de caracter cultural național, gazetarii unguri devin nervoși și nu se pot stăpâni de a nu-și da pe față ura ce o au față cu orice mișcare literară culturală, ce nu poartă timbrul maghiarismului.

N'a putut să trecă nici vara acésta, fără ca să se petrecă volnicii ticăloșe îndreptate în contra mișcării culturale a Românilor. Așa ni-se raportază, că un fisolgăbiru din Sătmar și-a făcut pofta de a opri adunarea unui despărțământ al Asociațiunii noastre.

Nu voim să vorbim însă aici de „amabilitățile“ șovinistilor față cu noi Românii, ci am amintit cele de mai sus, pentru-ca să știm că nu e mai ușor înțeles, de ce șovinistii percuși de la „Pester Lloyd“ au devenit de odată atât de iritați din cauză, că înainte cu câte-va zile Slovaci din Ungaria de sus și-au ținut la Turot-St. Martin adunările generale ale societăților lor, a „museului național“ și a reuniunii lor de femei „Zivena“. „P. Lloyd“, de mult ce iubesc pe Slovaci naționaliști, numesc întrunirile lor „carnevalul de vară al Slovaciilor“ și adaugă, că ei întrunindu-se pretind, că voesc numai să se petreacă, „pe când totuși nu le este decât a-se ocupa de lucruri foarte urite politice“.

Cu acésta introducere foia guvernamentală, scrisă nemțesce, își ia prilegiu de a vorbi despre programul electoral al Slovaciilor și despre alianța lor cu partida poporală.

Deși Slovaci în programul lor ce s'a publicat deja mai de mult, se puseră ca și Sașii din Ardeal numai pe baza legii de naționalitate dela 1868; deși în punctul programului lor, care vorbește de „sustinerea unității și independenței Ungariei“ „P. Lloyd“ vede o deosebire foarte favo-

rabilă a Slovaciilor de Românii și Sârbii opoziționali, „cari încă tot trăesc în rătăcirea, că s'ar pute continua lupta contra ideii de stat maghiar cu șanse de succes“; deși în fine găsesce, că partidul național slovac cere reforma administrațiunii, autonomia bisericilor și crearea de diferite legi economice, cari postulate se cuprind și în programele altor partide ale dietei, și prin urmare pot trece: totuși ne spune, că nu este mulțumit cu programul slovac, fiind-că acesta mai ridică și unele pretensiuni naționale și de limbă, cari sunt dorințe „nerealizabile“.

„Cel ce“, ăce „P. Lloyd“, „pune în fruntea unui program politic „unitatea și indivisibilitatea statului ungar“ — cum fac Slovaci — acela nu i-e permis a pretinde, ca statul să fiă dizolvat într'un șir de stătuțe naționale poliglote... Intereșele dîlnice ale administrației și ale corolațiunilor politice înăuntru și înafară, opresc de-adreptul ca să se satisfacă postulatelor naționale în așa mare estindere, cum pretinde partida națională slovacă în programul ei din Iunie“.

Și ce pretind Slovaci de fapt în amintitul program? Ei cer la punct trei „recunoșterea și egala îndreptățire a limbii slovace în școlă, officii și în justiție, prin aplicarea legii de naționalitate din 1868“. Pretind așa-ăder, ca o lege esistentă să fiă executată, și acésta „P. Lloyd“ o declară de o pretensiune imposibilă. Ce mai vreți? Ori cât de mult ar ceda Slovaci, ei tot sunt priviți ca contrari ai statului ungar.

Din acest punct de vedere judecă foia evreo-maghiară și alianța, ce a încheiat-o partida poporală cu Slovaci și îi face acesteia cele mai grave imputări, că își caută aliați în taberele „inimicilor statului ungar“.

De aici mai urmază, că în punctul al 2-lea, care cere revisuirea legilor politice-bisericesci și ștergerea

neconfesionalității, „P. Lloyd“ vede cel mai periculos punct al programului slovac.

Nu scim, ce fel de înțelegere există între Slovaci și partida poporală și până unde merge ea. „P. Lloyd“ e de părere, că conducătorii slovaci de aceea s'au aliat cu partida poporală, fiind-că altfel n'ar fi putut spera a dobândi vr'un mandat la viitoarele alegeri.

Póte fi. Dér sciți vorba Românilui: tómnă se numără bobocii. Se va vedé deja după alegeri, decă bine au făcut Slovaci să se încredă în sprijinul acestei partide, care cu nimic n'a dovedit până acum, că s'ar deosebi în cestiunea naționalităților de celelalte partide maghiare și că ar dori sincer punerea în practică măcar a legii naționalităților.

Revista politică.

Cu cât ne apropiem mai tare de sfîrșitul verii, cu atât lumea dela noi, în special cei cari dețin ađi puterea în stat, se ocupă mai mult de ceea-ce va aduce viitorul apropiat, — firesce, încât îi privesce pe ei și interesele lor. Deja de pe acum miniștrii încep să călătorească și să-și dea întâlniri ađi ici, mâne colo. Așa mai dille trecute ministru-președinte ungar Coloman Szell, mergend la Ischl și trecend prin Viena, a avut o întâlnire cu ministru-președinte austriac Koerber. Foile din Budapesta și Viena spun, că cei doi miniștrii ar fi vorbit despre ce are să urmeze la tómnă când se vor întruni éráși parlamentele celor două state dualiste, pentru a continua firul lucrărilor, întrerupt prin vacanțele de vară. Se vor fi înțeleș de sigur asupra pașilor, ce au de făcut în vederea reinoirii pactului economic și asupra altor cestiuni, cari ating de aprópe legăturile dintre cele două state. Am arătat cu altă ocaziune, că în calea reinoirii pactului s'au pus piedeci însemnate, pe cari

a-le delătura nu va fi lucru ușor, avend în vedere de-opart pretensiunile din ce în ce mai mari ale Maghiarilor față de Austria și dimpotrivă poziția, ce au luat-o Austriacii față cu pretensiunile maghiare.

Se asigură, că guvernul unguresc ar fi luat deja o deciziune asupra viitoarelor alegeri generale dietale și că Coloman Szell avend o audiență la Majestatea Sa monarchul în Ischl, ar fi raportat în privința acésta, dat fiind, că dieta actuală la nici un cas nu va pute să dăinuască peste jumătatea lui Octomvrie. Mult i-ar plăcé guvernului, decă budgetul pe 1902 ar pute să-l voteze cu dieta de față. Acésta însă cu greu s'ar pute face lipsindu-i timpul necesar, așa că nu-i va rămâne guvernului decăt să cêră o îndemnisare pe primele luni ale anului viitor. Va căuta însă guvernul cu ori-ce preț să nu stabilizească termenul viitoarelor alegeri generale dietale, decăt după-ce va fi rezolvat prin parlament toate proiectele și cestiunile, ce îi stau înainte.

Intr'aceea guvernul unguresc și organele lui administrative nu-și uită a lega verigă de verigă în lanțul volnicilor și prigonirilor a tot ce nu-i maghiar. Două casuri recente ni-o dovedesc acésta. Étă anume, ce s'a întâmplat:

Pe ziua de 11 August a fost convocată în comuna Mezieș adunarea generală a despărțământului Sătmar al „Asociațiunii“. Ce să veđi însă? Fisolgăbiru din Sătmar opresce ținerea adunării, în urma cărei volnicii, adunarea se va ține la aceeași dată (mâne) și cu același program în comuna vecină Jojip, de cumva până acum nu se va fi dat de volnicul fisolgăbiru alt ordin de oprire. Din avisul, ce ni-s'a trimis despre acésta făptuire ilegală, nu putem sci, care a fost „motivul“ opririi adunării convocate la Mezieș, dér ori-ce s'ar

FOLETONUL „GAZ. TRANS“.

Califul cocostârc.

De Wilhelm Hauff.

1.

Chasis, califul din Bagdad, ședea într-o zi frumósă răsturnat în sofana sa și mgea cu pasiune aroma cea scumpă din pipa lui cea de lemn de rosar. Cu plăcere își neteșea el barba, când își bea cafeaua și se vedea din față-i cât e de îndestulit până n'adencul sufletului său.

Intră la el marele lui vezir, ca în toate zilele, pe acest timp, dér nu se vedú pe față lui seninatatea, ca de comun, ci părea greu îngândurat. Califul observă acésta și-l întrebă de cauză. Marele vezir se închină înaintea stăpânului său și ăcise: „Colo din jos la palat stă un negustor, care are lucruri așa de frumóse, încât mă supără pân' la mórte, că n'am de-andemână ceva bani de prisos“.

Abia auđi acésta califul, și îndată trimise în jos de-i aduse sclavul pe acel negustor. Piticul cel gros scóse îndată, cu

mâni tremurătoare, toate comorile lui: mărgele și inele, pistóle și păhare și juvele de tot felul. Califul cumpără pentru sine și pentru marele său vezir pistóle frumóse, ér pentru nevasta aceluia un piepten scump. Chiar voia negustorul să-și închidă lădița, când zări califul o cutiă mică și întrebă, ce conține? Negustorul îi arată cutia cea mică, în care era un praf negricios și-l asigură, că acest praf și cu o scrisóre deosebită le are dela un negustor, care ambele aceste lucruri le-a aflat în Mecca.

Califul nu se gândi mult, ci cumpără și cutia și hárta cu scrisórea, apoi lăsă, ca negustorul să se depărteze. Dup'aceea întrebă pe marele vezir, decă nu scie pe cine-va, care să póta descifra aceste litere; ér vezirul îi răspunde: „Milostive Domn și stăpân, în moșea cea mare șede un om, numele lui e Selim, pe care-l mai numesc „învățatul“, căci el pricepe toate limbile. Las' să vină, póte el va pricepe semnele acéstea“. Selim și fu adus aci numai decăt, și dându-i califul scrisórea îi ăcise: „Uită-te odată la scrisóre; de o poți ceti — ai dela mine un vestmânt nou de sêrbători; de nu, două-ăceci și cincî la talpele picioare-

lor, căci atunci în zadar te numesc Selim cel învățat“.

— Selim însă numai decăt pricepú, că scrisórea-i latinéscă și spuse, că acolo stă așa, că cine va trage pe nas din praful cel din cutiă și va ăcise mutabor, se póte numai decăt preface în ori-ce animal și va și pricepe glasul animalelor; decă ar voi însă érá a-se schimba din animal în om, atunci trebuie să se închine de trei-óri cătră răsărit și să ăcise vorba aceea. De va ride însă, în timpul cât e animal, atunci animal rămâne, că pierd farmecul. Califul s'a bucurat de acésta peste măsură: îi făcea haz. Selim trebui să jóre, că nu va spune niménni despre acest secret și apoi îi cinsti un vestmânt și-l lăsă să plece. Apoi se sfătuiră, că mâne diminéță să cerce numai decăt farmecul.

2.

De abia a dejunat califul Chasis în diminéța următoare, când eși marele Vezir la primblare. Califul băgă cutia cu praful cel fermecat în buzunar și după-ce porunci următorului său să rămână îndêrét, merseră prin grădinele cele largi, până ajunseră la

un loc, unde vedúrá doi cocostârci certându-se cu gravitate. „Eu mé rămășese“ ăcise marele vezir, „că acești doi voinici țin un discurs frumos. Cum ar fi, când am fi și noi cocostârci?“ Califului îi plăcú acésta și se învoi, și după-ce au ăcis vorba cea latinéscă de farmec, întinse califul marelui vezir cutia și traseră ambii praf fermecat pe nas.

Atunci li-se lungiră picioarele și li-se făcură subțiri și roși, mâne însă li-se lungiră și li-se prefăcură aripí, grumazul se înălță în sus și-i acoperiră pene albe. „Voi aveți un cioc frumos, domnule mare vezir!“ ăcise califul, neputendu-și stăpâni mirarea. „Mulțămesc cu supunere“, răspunde marele vezir „mie nu mi-i ertat să spun cum prospiați voi, dér să mergem, să ne convingem, decă ne putem și înțelege cu cocostârcii“.

Cei doi cocostârci noi se apropiară de cei vechi și începură următorul discurs: „Bună diminéța, dómna picioare lungi, așa de diminéța?“ — „Mi-am agonisit dejunul. Va fi dóră și vouă cu plăcere o bucată de șopârlă, ori un picior de bróscă?“ — „Mulțămesc, ađi n'am apetit. Eu vreu să cerc

aduce ca „motiv“ și ori cât fisolgăbirul ar încerca să-și motiveze ordinul de oprire, nu va pute justifica procederea lui.

E vorba aici de-o adunare culturală a unei societăți, care nu face politică, nu agită, nu supără și nu neîndreptățește pe nimeni, dăr care urmărește nobilul scop al luminării poporului. Cum vine dăr fisolgăbirul din Sătmar se oprăcă o adunare de felul acesta? Răspunsul e ușor: ura șovinismului turbat ține să lovăcă și să sgrume tot ce nu-i vine la socotă, de aceea se năpustesc cu fură și asupra celor mai nevinovate manifestațiuni culturale ale Românilor sătmăreni. Dăr unde rămâne atunci „legea, dreptul și dreptatea“, cu cară căpetenia guvernului e vecinic pe buze? Să răspundă d-l Szell.

Al doilea cas de volnică nu mai puțin revoltător este acela ce s'a săvârșit dăle trecute față cu proiectata adunare a tinerimei sərbescă în St. Tămaș. Tinerimea sərbescă voia să se adune cu scop de a-se organiza pentru viitoră luptă națională. Ținerea aceste adunări nu lovia nici în legile țării, nici nu păgubia interesele nimărui, cu atât mai puțin putea să i-se impute, că ar fi nepatriotică. Cu toate acestea autoritatea politică administrativă respectivă a opră adunarea sub cuvânt, că programul adunării n'ar fi destul de clar și că adunarea ar urmări promovarea „stării deosebite de drept a Sərbilor“ — ceea-ce, firesce, în statul „național maghiar“ nu pôte fi permis. Și sub Szell, ca și sub Banffy „liberalismul“ maghiar își jică menderle după pofta inimii.

In săptămăna acăsta s'au dat în portul român Constanța mari festivități în onărea *escadrei rusesce*, care a sosit acolo Dumineca trecută. Visita acăsta a urmat curând după visita, ce a făcut'o marele duce Mihailovici, vărul Țarului, la Constanța. Escadra rusă era să sosăcă câte-va dăle mai înainte. Pentru primirea ei s'a dus la Constanța ministrul român I. Brătianu, dăr escadra rusă n'a sosit la termenul fixat, ceea-ce a adus cu sine rechemarea d-lui ministru la București și faptul, că escadra rusă a fost primită numai de comandantul flotilei române de răsboi și de prefectul județului. Nu puțin șgomot a produs în presa din România și chiar din străinătate imprevizurarea acăsta și la scirile și combinațiuni de tot felul s'a mai adaus și vestea, că nisce torpilăre rusesce

au făcut înainte de sosirea escadrei rusesce o recunoscere pe Dunăre până la Galați.

Ofițerii escadrei rusesce au făcut Regelui Carol o *visită la Sinaia*. Cu ocasiunea acăsta s'a dat în onărea lor un dejun la castelul Peleş și Regele Carol a ridicat un toast, în care dăse între altele, că prezența escadrei rusesce în portul român redăptă suveniră de confraternitate de arme, sigilată pe câmpurile de bătaie ale Bulgariei. Regele mulțumi Țarului, care a permis comandantului escadrei ruse, însoțit de statul său major, de a merge să-i facă *visită la Sinaia*, asigurând, că acest demers îl mișcă viu și vede într'ensul un „nou gagiū al mențineri și consolidării relațiunilor amicale atât de fericit stabilite între Rusia și România“ și pe care pune mare preț. Beu apoi în sănătatea Țarului și Țarului. Vice-amiralul Hildebrandt a răspuns bând în sănătatea Regelui și a Reginei.

Visita acăsta și esplicarea, ce a dat'o comandantul escadrei ruse privitor la întârzierea sosirei ei, întârziere „neatârțore de voința lui“, pare a fi încheiat neplăcutul incident, căci ministrul I. Brătianu, interimal la răsboi în absența d-lui Dim. Sturdza, s'a reîntors îndată la Constanța, unde a primit oficial pe oșpeții Ruși și unde s'au urmat un șir de festivități.

Din Constanța *escadra rusă* a plecat la Varna, unde a sosit Miercuri. Aici fū primită cu alaiū și în mod ostentativ de Bulgari. Erau de față la primire mai mulți membrii ai cabinetului bulgar. Prințul Ferdinand fū reprezentat prin ministrul de răsboi Paprikof. În portul dela Varna era adunat un mare public, care a făcut ovațiuni ofițerilor escadrei rusesce. În 7 August s'era s'a dat un banchet din partea ofițerilor garnisănei din Varna în onărea ofițerilor ruși și a vice-amiralului Hildebrandt. S'au ridicat toaste de ministru-președinte Karaveloff și de ministrul de răsboi Paprikof, la cară a răspuns vice-amiralul Hildebrandt, care dăse în toastul său, că flota rusesce din marea neagră va sci să-și împlină problema ei viitoare, și a exprimat speranța de a vedă într'o dă flota bulgară mergând alături cu flota rusesce. Alaltăeri vice-amiralul Hildebrandt a primit pe bordul vasului „Sinope“ pe înalții funcționari de stat bulgari.

Răsboiul din *Africa sudică* pare a nu mai avă sfârșit. Scirile din urmă nu dau nici o speranță, că el se va sfârși curând. În Londra s'a lătit vestea, că lord Kitchener e grav bolnav de câte-va dăle și nu va pute merge la Capstadt (capitala coloniei Cap), ca să fiă de față la primirea părechii moștenitoare englese. Despre bōla lui Kitchener circulă sciri îngrijitoare și în general domnesce părerea, că ar fi primit o rană gravă într'o luptă cu Buri. De altfel se scie în Londra, că Kitchener se va reîntorce încurând acasă.

Pe câmpul de răsboi situațiunea Englesilor nu este de loc favorabilă. Acăsta apare și din imprevizurarea, că Kitchener a înăsprit așa de mult censura, încât ori-ce tipărituri său dăre, cară sosesc în Africa sudică din Anglia, sunt nimicite, nu cumva armata englesă să ia cunoștință despre dispoșiția ce domnesce acasă. O altă dovadă, că Englesilor le merge rău, este și faptul, că Cafferii încă sunt mobilizați contra Burilor.

„Deutsche Zeitung“ din Berlin publică scirărea unui voluntar engles, în care situațiunea din colonia Capului e descrisă în coloră forte posomorite. „Mă află erăși în colonia Capului — scrie acel voluntar — între răsculați. *Causa Burilor stă mai bine ca ori și când*. Intrăgă colonia Capului s'a resculat și numărul resculațiilor se socotesce a fi la 20,000. Buri neutri nu mai sunt în colonie. Numărul resculațiilor crește din dă în dă, după-ce aprăpe doi ani de dăle au privit pasiv teribilul răsboi. Vai ție Angliă! Ađi stau în contra ta mai mulți Buri înarmați, decât la începutul răsboiului. Munițiuni au destule, caii li sunt escelenți, aprăpe fiă-care Bur dispune de doi cai. Niciodată n'ași fi cređut, ca starea lucrurilor să se schimbe într'atăta. Cel ce cunoșce pe Buri, scie bine, că în colonia Cap n'ar fi isbucnit niciodată răscolă, decât s'ar crede posibilă o victoriă a Englesilor. Răsculații luptă bine. În sinul lor domnesce înțelegere și ordine“.

România și tariful vamal german.

Ingrijirile, căroră le-a dat nascere noul proiect de tarif vamal al Germaniei prin faptul, că s'au urcat taxele vamale, cu deosebire pe cereale, sunt mari și în România, căci și ea își vede amenințate interesele exportului său.

Ađi săptămăna fostul ministru român Take Ionescu a avut o convorbire în Viena c'un redactor al

diarului „Neue fr. Presse“. Venind vorba de convențiile comerciale și de tariful vamal german, d-l Take Ionescu a răspuns:

„Tariful german vamal a produs și la noi o viuă emoțiune. România esportă în Germania cereale, mai cu osebire grâu, orz și porumb. În consecință tariful vamal german ne-ar lovi cu cruțime. Noi însă șnguri nu putem face nimic spre a căștiga din partea Germaniei condițiuni mai bune.“

„Urcarea taxelor vamale mai lovesce și două state mari: Rusia și Austria. Dăle acestea natural depinde, prin înțelegere, obținerea de condițiuni mai bune din partea Germaniei, și ceea-ce vor reuși ele, va fi bine venit și pentru România; va fi pusă de Germania pe aceeași trăptă a celor două mari monarhii...“

„Urcarea taxelor pe vite în fapt nu ne lovesce, căci, precum d-v. scifi, Germania și Austro-Ungaria au închis granițele lor exportului român de vite, său mai lămurit: vitele române nu pot intra în Germania, fiud-că Austro-Ungaria le-a închis granițele sale. Acăsta, de sigur, este o colosală calamitate pentru noi, căci nici un progres nu e posibil în agricultură fără creșterea vitelor!“

„Cum, ôre, să fim bine dispuși să adăcem sacrificii pentru creșterea vitelor când granițele Germaniei și Austriei sunt închise pentru vitele cornute și acele ale Ungariei sunt tot așa pentru rimători? S'a încercat să se transporte vitele pe apă în Anglia; însă acolo ele au sosit de ordinar slăbite și într'o stare rea și Englesii sunt obișnuiți să taie vitele imediat după sosire... S'a propus și s'a început clădirea de abatorii la Constanța, pentru-ca să se esporteze Angliei carne... În definitiv deputatul vienez Schneider s'a opră câtă-va vreme la noi vizitând abatoriile; el opina că: România ar pute să alimenteze Viena cu ceva carne. Inșă de-atunci nu s'a mai auđit nimic despre Viena...“

D-l Take Ionescu reveni la tariful vamal: „În partidul liberal, observă d-sa, există un puternic curent protecționist. Dl Costinescu, mai cu osebire, care are o mare influență asupra d-lui Sturdza, este ultra-protecționist.“

„În aceste cercuri liberale se urmăresce înființarea unei industrii a outrance, spre a face, pe cât posibil, România independentă de industria străină. Așa-dăr e forte palpabil faptul, că un tarif vamal, cu cel german, va încuraja la noi pe protecționisti. Ei se vor gândi chiar la represalii. Dacă intențiunile de-a pune piedeci articolelor industriale străine sunt concepute, atunci în primul rând ele privesc pe Germania și Austro-Ungaria.“

„Cel mai principal import în România se face din Germania; pe al doilea plan e Austro-Ungaria. Nu vorbesc de al-

un joc, cu care să mă produc ađi înaintea oșpeților tătii“. Și aievea făcū madam cocostărcă tot felul de pași cruciși și curmeziși, cară însemnau joc pentru ea, de ôre-ce atunci hopăia și cu aripile. Când vedură una ca asta cești doi cocostărci prefăcuți din ômeni, erupseră într'un ris cu hohot, cât ceialăți doi cocostărci dispărură numai decât. De abia se depărtară aceia, și cești doi rămași își aduseră aminte, că nu trebuiau să ridă, și când se gândiră la vorba cea latină, vedură cu mare părere de rău, că o uitară cu desăvârșire. Era o privelisce durerosă a-i vedă cum se închinau spre răsărit strigând tot *mu—mu!* Mai mult nu le veni în minte. Bietul Chasis și vezirul său rămăseră cocostărci.

3.

Superați căletoriau fermecații peste câmpuri; ce era să începă? Îndrăt în cetate nu puteau merge; ce ar fi și putut face acolo? Cine i-ar fi cređut, și cine ar fi putut crede, că cocostărcul e califul, că Bagdadul nu avusese nici când un calif-cocostărc. Așa trecură câte-va dăle și se nutriau ca vai de ei, de-ôre-ce stomacul lor

nu era pentru nutremânt de al cocostărcilor. Unica lor bucură era sburarea. Astfel sburară ei totuși cătră Bagdad, unde în prima dă observară puțină schimbare. Dăr în dăna a patra vedură un conduct festiv și Bagdadul primi pe noul domnitor Mirza, fiul inimicului de mărte al califului, a făimosului vrăjitor Rașnur. Aci se sfătuiră ei, ce-i de făcut, și se decisă să mērgă la Mecca la grōpa profetului, dōră acolo vor pute desface farmecul.

In sborul lor au avut multe neajunsuri; marele vezir nu prea voia să mērgă și așa ajunseră într'o sēră la ruine, unde-și luară sălaș peste nōpte. Chasis și soțul lui umblară prin cele ambituri, dōră vor afla vr'un locșor șbicit, unde să se aședă. De-odată se ridică marele vezir și dăse: „Nu auđi și d-ta aci undeva un plâns lin, ce mai mult sēmăna la plânsul unui om, decât al unui animal?“ Califul se îndreptă numai decât într'acolo, pe lângă toate protestele vezirului, și îndată ajunse la o ușă, de unde străbătea vaietul. Deschise cu ciocul său ușa, dăr rămăse surprins pe prag. În chilia ruinată zări o buhă mare stând jos, care la privirea lor scōse un țipet de

bucuriă, deși până ntr'aceea plânsese. Cu cocheta și șterse lacrēmile dela ochi și începū: „Bine a-ți venit, cocostărcilor, voi sunteți un bun augur al mântuirii mele, căci prin cocostărci mi-a veni vindecarea mea, așa mi s'a profētit“.

Ei se apropiară de buhă cu prietiniă și califul începū: „Tu te înșeli, că noi nu ne putem nici nouă ajuta“. Apoi istorisi buhei pățaniile lor, care noi le cunoșcem.

4.

Când își termină califul povestirea, dăse ea gânditoare: „Ascultă și povestea mea și vei sci, că eu nu sunt mai puțin nefericită, decât tine. Eu sunt Lusa, fiica regelui din India, și pe mine m'a adus la nefericire acel fermecător Rașnur. El mă cerū dela tata pentru feciorul lui, și de-ôre-ce tata-i arătă ușa, el jură răsbunare. Îmbrăcat ca sclav imi dete într'o dă în grădină o beutură, ce o beui cu poftă și care mă transformă numai decât într'o buhă urită. Amețită, mă aduse apoi în locul acesta unde trebuie să petrec pân' la sfârșitul vieții mele, decât nimenea nu m'ar lua din bună voia de nevastă. Acăsta e trista mea sōrte.“

Fermecătorul însă, — și acăsta aruncă o rađă de lumină în nenorocirea noastră — vine în fie-care lună odată în aceste ruine. Nu departe de chilia acăsta, este o sală; acolo benchetuesce el cu nēmurile lui. De multe-ori i-am pândit și i-am auđit cum își povestiau faptele lor cele mai urite, — atunci pôte că scōte din gură și vorba aceea, pe care voi ați uitat'o.

„Spune-ne când vine?“ dăse atunci califul.

„Bucuros vă spun, dăr numai sub o condițiă, adecă, decât unul din voi mă la de nevastă, că atunci eu sunt scăpată“.

Califul se întorse spre marele vezir făcându-i semn să o ia, dăr acela mai preferă a rămâne cocostărc, decât a-și pără nevasta pentru o buhă, căci el era deș căsătorit. Deci nu rămăse califului altă scăpare, decât ca el însuși să se însore cu buha. Buha, voișă peste măsură, le decoperi, că fermecătorul va veni de bună sēmă chiar în nōptea aceea. Și în adever, când merșeră ei spre sală, aflară masa rotundă ocolită și pe negustorul il zărăședând pe sofă. După mai multe povestiri

glia s'eu Belgia, cu cari stam de-asemeni in relatii insemnate.

„De fapt există tendința de a-sa nroca taxele asupra articolelor textile importate din Germania și Austria.

„In ori-ce caz, tariful vamal german a contribuit să înrăutățească situațiunea în această privință“...

Insă nu numai statele amintite mai sus, ci și Italia e nemulțumită cu tariful vamal german, de aceea lupta economică, ce se va încinge în urma schimbării direcțiunei politice comerciale a Germaniei, este așteptată cu mare încordare.

SCIRILE DILEI.

— 23 Iulie v.

„Panslavism în Șarouș“. Sub titlul acesta bombastic „Budapesti Hirlap“ publică o scire ciudată, ce dice, că i-se trimite din Bartfa. În scirea aceasta se spune, că însuși monarhul s'ar fi interesând de „mişcările panslaviste din comitatul Șaroușului“. Lucrul ni-se pare prea tras de păr. Foaia ungherească însă adaugă, că de ore-ce „agitațiunea panslavistă“ se face cu mijloace confesionale, guvernul s'ar fi îngrijit ca să sistematizeze în America un vicariat greco-catolic maghiar și că persoana pentru acest post ar fi și fost aleasă. Se plănuiesc paralizarea societăților de ajutorare rusești prin înființarea de societăți de ajutorare maghiare. — Bietii șovinisti, mai aa de lucru acum și cu America.

Reuniunile slovace. Din Turoș-St.-Mărtin se anunță foilor ungherești, că alaltăeri s'a ținut acolo adunarea generală a societății *museului slovac* și a Reuniunii de femei „Zsivena“. Din ținuturile slovace ale Ungariei de nord veniseră vre-o 250 persoane, din străinătate vre-o 30 membri bărbați și femei. Președintele societății mușeului este preotul rom. cat. Andrei Kmety, fondatorul acestui mușeu, care a contribuit mai mult în bani și obiecte. Secretar este directorul școlii evaug. Andrei Sokohk. Societatea are 560 de membri. Venitele în 1900 au fost de 4442 corone, cheltuielile de 4060 cor. Societatea mușeului primește dela guvernul ungheresc o subvenție de 600 corone. Societatea posedă o bibliotecă foarte prețioasă, apoi frumoșe colecțiuni arhilogice și etnografice, cari se păstrează în mușeu, ce se află în casa națională (Dom) dela Turoș-St.-Mărtin. Prezidenta reuniunei de femei „Zsivena“ este scriitoarea, d-na L. Soltess, secretarul reuniunei e Svetozar Hurban-Vajansky, redactor la „Narodnie Noviny“ și cel mai însemnat dintre poeții slovac în viață. Reuniunea are 301 membri. Membri de clasa întâi contribuie 100 cor., cei de cl. a doua 60 cor. odată pentru totdeauna. După ședințe a urmat un banchet în sala cea mare a hotelului dela

veni vorba de calif și despre marele lui vezir și toți dăseră în fine:

— „Ce vorbă le-ai fost dat tu?“

— „O vorbă foarte grea latină, „mutabor“.

5.

Când auziră cocostărcii vorba asta din ascundetorea lor, mai își eșiră din piele de bucurie. Se duseră numai decât la porța ruinelor, cât de abia se putea ține buha de ei și după-ce erau afară, dăse califul:

„Măntuitoarea vieții mele, primesc-mă de bărbat drept mulțumită pentru această binefacere!“

Atunci, închinându-se de trei-ori spre răsărit și rostind vorba *mutabor* se străformă în om, precum fusese. Așa făcând și marele Vezir. Ridând și plângând de bucurie stătea stăpânul ținut de mână cu servitorul. Cine le-ar pute însă descrie surprinderea, când înturnându-se, zăriră lângă ei o damă frumoasă și minunat împodobită, care ridând întindea mâna către califul. „Nu-ți mai cunoști buha?“ Ea era, și califul era atât de surprins de frumusețea ei, cât esclamă: „Cea mai mare fericire a mea este, că fuseiți

„Dom“. Reuniunea slovacă de căutări dela Turoș-St.-Mărtin a cântat. Cu această ocaziune s'a ținut și multe toasturi. Advocatul Matei Dula n'a putut lua parte la adunarea generală, căci numai înainte cu câte-va zile și-au înmormântat pe tatăl său și și pedepșa închisorei, ce a trebuit să o suporte în Beateroze bănya l'a slăbit mult (!!). S'era a fost la „Dom“ o serată dansantă.

Explosia din Constanța. O mare nenorocire s'a întâmplat Joi dimineața la orele 5 și 30. O ore-care cantitate din focurile bengalice lucrate pentru ultimele serbări din port cu ocaziunea sosirei escadrei ruse, au fost depuse pe torpilorul *Sborul*. Din cauza prea marelui călduri, focurile bengalice s'au aprins și incendiul s'a comunicat materialului explosiv aflat pe torpilorul. O teribilă exploziune s'a produs. Sergentul maior Botógă și soldatul Ciuciu Petru sunt pe mărte. Sergentul Șoiculescu și soldatul Septaru Arbei sunt grav răniți. Ancheta militară a sosit pentru a stabili responsabilitățile. S'a constatat, că accidentul torpilorului se datorează căldurei dela mașină, care a înfierbântat țevetele lângă care erau așezate piesele de artificii. Sergentul maior Botógă a pierdut complet vederea. Ceilalți militari sunt grav răniți la mână și picior. Torpilorul a fost aproape distrus. O enormă gaură s'a produs într-o latură, care era să-l facă să se îneco. Numai cu mare greutate a putut fi dus până la țarm, unde echipajul a fost debarcat. Torpilorul, construcția veche, va fi scos din serviciu. Comandantul său e d. căpitan Negru Constantin.

Crispi și Albanesii. Crispi, precum se știe, este de origine Albanes. În fața pericolosei bote de care sufere, societatea națională albanesă din Italia i-a trimis următoarea depeșă: „Tie, celui mai mare dintre Albanesii moderni, urmași lui Gheorge Schender-bei îți trimit salutarile lor, dimpreună cu urările pentru grabnica ta însănătoșire“.

Nou protopop al Bistriței. Din Bistrița ni-se știe, că instalarea nou numitului preot și protopop al Bistriței Gherasim Domide se va face în 18 August. Pregătirile de instalare se fac sub conducerea d-lor Dr. Ciuta și Dr. Scridon.

În București au răposat săptămâna trecută doi bărbați de frunte Români: Anastasie Stoloiianu fost primar al Craiovei, deputat și în diferite rânduri ministru de justiție și de domenii sub guvernele liberale, și Miercurea trecută a încetat din viață Mihail Cornea, vechi senator, unul din cei mai distinși avocați ai baroului din București, care în anii de mai înainte a fost și colaborator de frunte la „Convorbirile literale“ și la 1871 a scos la Iași „Revista practică de drept român“. M. Cornea a aparținut partidului conservator.

cocostărc“. Toți trei merseră apoi la Bagdad. Califul află în buzunarul vestimentului său nu numai cutia, ci și punga cu bani.

Sosirea califului în Bagdad pricinui mare mirare: lumea-l credea mort, și poporul era foarte vesel, când își vedură era pe domnitorul cel bun. Usurpătorul tronului dimpreună cu tată-so fură isgoniți de popor, și califul espedă pe bătrânul în chilia din ruine, unde dusesse el pe principesa, și lăsă de-l spânzurară acolo; fiului lui însă-i puse alternativa: vrea să mără, ori să tragă praf din cutia fermecată pe nas? Acesta primi condiția din urmă și i-se întinse dosa. O prisă bunișoră și cuvântul fermecătoresc al califului îl străformă în cocostărc. Califul lăsă de-l închisură într-o cușcă și-l atârna cu cușca într'un pom din grădina lui.

Califul trăi mult și bine cu nevasta lui, și de multe-ori trebuî să-i arete ei și copiii lor gravul mers al marelui său vezir-cocostărc, la care ocaziuni rîdeau de mai să mără.

Trad. de I. P. R.

Invasiuni de Germani în Rusia. Foile rusești se plâng, că sute de mii de Germani trec și se stabilesc în provinciile vestice și sudice ale Rusiei, că au cumpărat pământurile cele mai roditoare și că deși ei își câștigă dreptul de cetățen rus, totuși nu încetază a fi supuși împăratului german și ca atari sunt recunoscuți și în Germania. Astfel — dice „Nov. Vrem.“ — se plămădesce și creșce pe pământ rusești o nouă Germaniă.

Mărtea baronului Waldberg. O telegramă din Viena anunță încetarea din viață, la Ischl, a cunoscutului bancher, baronul Waldberg. Acesta este ultimul baron făcut de împăratul Austriei. Dela numirea lui, în acest rang de nobleță, împăratul nu a mai făcut nici un alt baron. Originar din Iași, baronul s'a căsătorit cu fiica celui mai mare bancher, depe acele vremuri în capitala Moldovei, Leiba Cahane. Fire originală, el a fost un distins ebraist. E cunoscută polemica lui cu bătrânul Pineles din Galați de asemenea ebraist. La întrebarea acestuia „există un Dumnezeu?“ Waldberg a răspuns cu o broșură intitulată „Da, există un Dumnezeu“. Având dese procese cu diferiții săi clienți, Waldberg s'a pus și a studiat codul civil și penal. De aceea, densus era grăzda avocaților, cari îl asistau înaintea instanțelor judecătorești. Baronul Waldberg lasă o mare avere și doi fii. Unul din ei e profesor la universitatea din Heidelberg, și cel de al 2-lea e autor dramatic distins.

Absolvenții școlilor de agricultură. Un grup de absolvenți ai școlilor de agricultură din România, pătrunși de rolul misiunii lor cum și de tendința ce domină acum în țară, s'a hotărât să ceară guvernului a li-se vinde, din proprietățile statului, terenuri de câte 100 până la 200 hectare, pentru-ca să le cultive, în mod rațional și sistematic. Deja s'a constituit un comitet, care să redacteze un memoriu în această privință.

Scăderea Dunărei. La 23 Iulie n. d-nii A. Saligni, T. Mănescu, directorul R. M. S., Davidescu și Popescu, au sosit în Giurgiu. A doua zi dimineața, îmbarcându-se pe vaporul *Dunărea*, comisiunea de ingineri a inspectat malul fluvial până la Zimnicea. Intorși înapoi, d-nii ingineri au ocolit insula *Micanul*, după ce au constatat marea scădere a Dunărei, ceea-ce constituie o mare genă pentru navigațiune.

Cârma balonului. Se telegratează din Paris: Duminecă d-l Santos-Dumont a făcut a patra încercare cu balonul său cu cârmă pentru a câștiga premiul de 100,000 lei oferit de Deutsch. D-l Santos-Dumont a plecat din parcul de aerostatică, a luat direcția turnului Eiffel, pe care trebuie să-l încorjore pentru a pute lua premiul, dăr când se treacă Sena balonul s'a arătat de un pom și motorul a suferit o mică stricăciune. Atunci d-l Santos-Dumont a întors balonul în loc și s'a scoborit fix în locul de unde plecase. Navigatorul aerian a fost primit cu aplauze și cu ovațiuni nesfârșite, căci acum e dovedit cum că *cârma balonului a fost descoperită*. O a cinc-a încercare va fi făcută zilele acestea.

Recursul lui Candiano. La 4 August se va întâmpla înaintea Curții de Casație secția II criminală, recursul lui Al. Candiano-Popescu, a tinerului nenorocit, care a uois cu pușcalul pe o femeie publică din București cu intențiunea de a-o jăfui, și Ștefan Vlădoianu, micul său complice. Apărătorii lui Candiano sunt d-nii B. Delavrancea, C. Cernescu și Butoianu. Ei s'au depus la grea Inaltei Curți motivele de căsare de către d. avocat Butoianu. Ele a aceste motive: 1) Procurorul general n'a pus rechișițiunii scrise și sub-crise pe masa camerei de punere sub acuzare, ceea ce e o formalitate substanțială. 2) Nemotivarea de-isișiei camerei de punere sub acuzare conform art. 216. 3) Iresponsabilitatea, conform art. 324, al. I., din procedura criminală și 57 din codul penal, care prevede, că făpta comisă, în stare de nebunniă, nu constituie o crimă, și 4) Lipsa din dosar a

raportului procurorului general, ce trebuie făcut în termen de 5 zile dela primirea actelor.

Spion arestat. Gendarmii austriaci au arestat în Trentin un Italian, care lua copiii fortificațiunilor. Identitatea lui n'a fost stabilită, dăr se crede, că este un căpitan italian de artilerie.

Mărtea generalului Baratieri. În comuna Sterzingen din Tirol a murit alaltăeri noptea generalul italian Oreste Baratieri. El a fost nefericitul general, care a pierdut la *Adua* lupta față cu oștirile negusului Menelio în Martie 1896.

Albine ucigașe. În apropiere de comuna Sárszeg un roi de albine s'au năpustit asupra lui Iosif Posoveț din Căușimare, care mergea cu trăsura spre casă. Unul dintre caili prinși la trăsura a cădut încă pe drum uois de împunșeturile albinelor, celalalt s'a tîrit cu mare greu până aproape de sat, dăr acolo a succumbat și acesta; stăpânul a luat-o la fugă, urmărit de albine, de cari abia după-ce a intrat în sat s'a putut mântui. Pe lângă paguba îndurată prin pustiirea cailor, bietul om mai e și bolnav, umflat de împunșăturile albinelor.

Jertfa negrijei. Todor Iuga din Stamura căra grâu dela oamp. În car era nevastă-sa cu băieșelul lor de 3 ani. Iuga își aprinse țigara și lemnușul, se vede, că a ajuns între snopi, când l'a aruncat. N'a trecut mult și din car isbueni o fiacără uriașă. Caili se spăriară fără ca să-i potă opri. Femeia a sărit din car, dăr sări așa de rău, încât rămase mărte. Copilul a ars scrum.

Instrucțiune în pregătirea de flori artificiale. D-na Iustina Szirmay din Budapesta, pe lângă un onorar de 6 corone dă un curs de o săptămână, în pregătirea de flori artificiale. Dame de ori ce etate și pozițiune socială se pot anunța pentru acest curs la d-l Biró, director al școlilor elementare catolice, strada Vămii Nr. 29, etajiu I, și instrucția se va ține în sala de desen a acestui edificiu școlar.

Practicant de notar. Un tiner român, care ar fi aplecat a intra ca practicant într-o cancelaria notarială, se caută pe lângă condițiuni favorabile. Doritorii a-se adresa d-lui Basiliu Hăfegan notar cercual în Orda-de-jos (Alsó-Maros-Váradja).

Musica orășenescă va cânta săptămâna viitoare: Lună la 5½ ore d. a. în Parcul Rudolf, Marți, Miercuri și Sâmbătă la 6 ore d. a. pe promenada de jos, și Vineri la 5½ ore pe promenada desus.

În prăvălia G. I. Eremie, strada Hirscher, lângă Mutzig, au sosit: cel mai bun cașcaval de munte cu preț cel mai eștin en gros și en detail; dîlnic sosese transport de stuguri, pepeni verzi, galbeni, Tuerchestan, Cantalupi, și în general tot felul de articuli de delicatose.

Adunarea „Reuniunei învățătorilor români selăgeni“.

— 28 Iulie n. 1901.

Onorată Redacțiune!

Vedând, că nu raporteză nimeni despre frumoșele serbări din Acăș (Sălagiu) permiteți, vă rog, ca să ocup eu puțin loc în colonele prețiatei noastre „Gazeta Transilvaniei“ cu descrierea serbarilor, ce au decurs în 14 Iulie în comuna Acăș.

Comuna Acăș e situată la marginea Sălagiului de către Sătmăr și e locuită în majoritate covârșitoare de Maghiari calvini peste 1200 suflete, 150 jidani și abia 300—350 Români, dintre cari Românii aproape majoritatea sunt servitori pe la cei proprietari maghiari și dîleri și abia 7—8 plugari români. Își pôte ori-cine închipui deci cât de mult sunt Românii espuși în Acăș furiei maghiarisătore, ce băntuie la noi de căștăva ani ce deosebire. În astfel de împrejurări, vă puteți închipui ce greutateți întâmpină și ce lupte are să pörte preotul Antoniu Băliban în această comună,

pentru-ca să-și ferescă poporul de a nu căde jertfă străinilor și de a se pierde ast-fel pentru biserica și nămul nostru.

Dér să trec la obiect.

În prețina adunării, 13 Iulie, fiind și di de Sâmbătă, după întâmpinarea la gară din Acâș a Reverendissimului domn Vicar al Sălăgiului Alimpiu Barboloviciu, președintele Reuniunii, care a fost însoțit de vice-președintele Vasile Oltean, învățător în Pericea, de cassariul V. Pop, învățător în Hidig și alți membri ai corpului didactic vre-o 20, și depă-oe am fost așezați pe la cartire, am mers cu toții la sf. biserică, unde s'a oficiat înseratul, la care a cântat foarte frumos corul corpului didactic din Sălăgiu. Apoi ne-am împrăștiat cu toții pe la cartire.

În altă di, Dumineca, 14 Iulie dimineața la 8 ore, conform programului, s'a oficiat sf. liturgie, pontificând d-l Vicar Alimpiu Barboloviciu asistat fiind de M. O. D. Gregoriu Pop, protopopul Eriului, și de preoții Antoniu Băliban și Avram Cordiș. În decursul liturgiei a cântat corul tinerimei române din Acâș sub conducerea învățătorului Tiuhan, asistând corpul învățătoresc din Sălăgiu în număr de vre-o 60.

La 10 ore a urmat ședința Reuniunii învățătorilor, fiind deschisă prin o vorbire mândușă a președintelui ei Alimpiu Barboloviciu, căruia a răspuns preotul locului Antoniu Băliban, bineventând frumoșă adunare în numele poporului român din Acâș. A urmat apoi alegerea unui notar *ad hoc*, cetirea procesului verbal al adunării generale trecute, raportul cetit de vice-președintele Vasile Oltean despre activitatea reuniunii și a cercurilor filiale pe anul 1900—1901.

Urmă cetirea raportului cassariului despre starea cassei. Aci am să observ, că suma restanțelor e considerabilă; ar fi de dorit, ca să satisfacem cu toții datorinței de a-ne solvi regulat taxele de membri!

Se aleg apoi comisiunile: pentru înscrierea membrilor noi; pentru încasarea taxelor restante și cursive de membri la reuniune, precum și la „fondul funebrel”; pentru înscrierea de membrii fondatori, ajutători și încasarea ofertelor benevole; pentru constatarea membrilor prezenți și absenți; pentru scontarea cassei; pentru criticarea propunerilor de probă și disertații; pentru cernerea propunerilor diverse etc.

Se țin prelegerile de probă prin învățătorul din Dob, Vasiliu Barna, și se citesc disertațiunile învățătorului din Săuca Ioan Toduț etc.

Ședința se suspendează, ér după deschidere au urmat rapoartele diferitelor comisiuni esmise. S'a decis, ca adunarea generală viitoare pe anul 1902 să se țină în comuna Bobota. De disertant și propunător la adunarea viitoare a fost ales d-l Traian Husti, învățător în Bobota. Urmând discușiunile, au luat parte la ele, pe lângă d-l vicar Barboloviciu, și d-l Andrei Cosma, directorul Silvaniei și protopopul Greg. Pop, după care părintele vicar Barboloviciu cu o-noscuta-i elocuință într'un discurs avântat a închis ședința între vii strigări de „să trăiescă”.

La 2 ore din di și pe o căldură tropicală s'a ținut banchetul, la care au luat parte vre-o 50 de persoane. În fruntea meselor ocupa loc venerabilul vicar Alimpiu Barboloviciu, directorul „Silvaniei” d-l Andrei Cosma, la stânga părintele protopop Gregoriu Pop, preotul Băliban, învățătorul Oltean și așa mai departe. Seria toastelor a desohis'o Reverendissimul Domn Alimpiu Barboloviciu ridicând paharul pentru Majestatea Sa monarhul și casa domnitore; au urmat apoi toastul M. O. D. Gregoriu Pop, protopop, pentru Escelența Sa Episcopul diecesan; d-l Andrei Cosma într'un avântat toast golesce paharul pentru părintele vicar, ca președintele Reuniunii învățătorilor, mai apoi pentru învățătorul local Tiuhan și pentru poporul român din Acâș. D-l Vasile Oltean din Pericea a toastat pentru corpul învățătoresc din Sălăgiu; preotul Antoniu Băliban pentru prosperarea

Reuniunii învățătorilor și în special pentru d-l Oltean, harnicul v.-președinte al Reuniunii; părintele vicar vobesce apoi foarte frumos pentru distinsul bărbat al Sălăgiului d-l Andrei Cosma, apoi pentru părintele protopop Gregoriu Pop. Seria toastelor au închis'o d-l Vasile Pop și Andrei Cosma, toastând pentru poporul român din Acâș. Sub decursul banchetului mult ne-a delectat corul tinerimei române din loc cu felurite cântări naționale sub conducerea învățătorului Tiuhan.

A urmat la 8 ore séra „petrecerea de vară a tinerimei teologice din Sălăgiu și Chior”.

De câți-va ani clerul tiner din Sălăgiu are frumosul obicei de a arangia în tot anul în decursul feriiilor câte o petrecere, care devine apoi ocaziunea de întâlnire pentru mulți tineri și bătrâni.

Petrecerea peste tot a reușit peste așteptare, fiind atât de mulți și de multe, încât sala de dans, cu toate că era spațioasă, nui mai încăpea. A fost o petrecere foarte animată și adevărat românească. Veselia a fost la culme, când la miezul nopții în pauză preotul din Acâș Antoniu Băliban, într'un toast plin de însuflețire, a salutat oșpeții în Acâș, această societate românească alasă, unde atât de mare lipsă este de încurajarea poporului român din Acâș, și cu deosebire a golit paharul întru fericirea tinerilor și a domnișorelor de față. După pauză s'a continuat dansul cu și mai mare veseliă până dimineața.

Deși în comuna Acâș sunt o mulțime de Maghiari inteligenți, dintre cari mai mulți au fost invitați, firesce ou *invitatii tîpărite în limba română*, nu ne-a învrednicit nici unul cu prezența.

Dela Crasna.

In amintirea profesorului Ion Popescu.

Discurs funebru rostit de d-l profesor Augustin Paul la înmormântarea lui Ion Popescu din Bărlad în ziua de 13 Iulie st. v. 1901.

Jalnică adunare!

La pôlele munților maramureșeni, din vârful cărora se vede patria lui Dragoșvodă, care în secolul XIV a descălecat în partea de dincoace, întemeiând Moldova, se află situată comuna Coaș, pe malul râului Lăpuș. Comuna Coaș numără astăzi 1142 de locuitori și este o comună pur românească.

În această comună, care face parte din districtul istoric „Cetatea de Piatră”, a vădut lumina zilei la anul 1830, Ianuarie, un prunc, care, botezat la biserica cu hramul ss. Arhangheli, primi numele de Ioan.

Ajuns în vârsta de școală, tinerul Ioan, cu numele de familiă Popovici, fii dat la școala primară din orașul apropiat, Baia-Mare, pe care absolvindu-o trecu la gimnaziul părinților minorității din acel oraș. Terminând gimnaziul cu bun succes, se duse în capitala Transilvaniei, la Clușiu, unde fii primit ca bursier la colegiul învățătorilor călugări, numiți piariști.

Aici l'a ajuns anul istoric 1848, când toți tinerii români erau cuprinși de o însuflețire fără margini și de un dor nemăsurat de a înfrânge cătușile iobăgiei, în care zăcea până atunci poporul român. Ion Popescu se înrolă ca voluntar și fii numit „conducător de glôte”, atașat cu glôtele de sub conducerea prefectului Florian Micaș trupelor comandate de colonelul Urban. — Ca stare luă parte la ciocnirea, ce s'a dat între Români și Unguri pe șesul de lângă Săcălășeni, în apropierea comunei sale natale. Românii erau înarmați primitiv, ér Ungurii aveau husari, aveau puscii și tunuri. Rezultatul acestei ciocniri a fost pentru Românii desastroos, ér tinerii „conducători de glôte” erau căutați, ca să fie spânzurați după legea marțială. — Popescu scăpă ca prin minune.

* *

Permiteți-mi acum, să vă istorisesc un episod întâmplat cu 38 ani mai târziu:

La 1886 eram de față la adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român în Șomcuta-Mare, centrul districtului „Cetatea de Piatră”.

Un bărbat cu părul alb, originar din acele părți, însă acum departe de plaiurile, unde își petrecuse copilăria, veni la acea adunare și luă cuvântul, cerend să fie înscris între membrii fondatori și depunend taxa prescriasă de 100 florini.

Sfârșindu-se ședința, vęd pe acel bătrân, cum se apropie de o venerabilă matronă octogenară și-i sărută mâna cu mult respect.

Acea matronă era veduva preotésă din Remetea, în casa căreia a găsit adăpost cu patru decenii în urmă bătrânul de astăzi.

Era séra târziu... Preotul din Remetea se culcase... În odaia din dos povețeau despre evenimintele revoluțiunii preotésă Domnica Pop n. Dalea, fiica ei Anica în etate de vre-o 14—15 ani și un tiner conducător de glôte, care aspira la mâna Anicai. De-odată se aud zureruri de săbii... Husarii!...

Era după ciocnirea din Săcălășeni!

Preoteasa cu o prezență de spirit admirabilă, ascunde repede pe tiner, ér densa ieșind în ușă, ca cloșca, când își apără puii... spune husarilor: „Vē rog, nu intrați în această odaia, avem pruncii la țită și se sparie de arme”.

Orî cât de răsoinic și feroce ar fi un husar maghiar în timp de revoluția... în fața unei mame, ce-și apără copiii, se simte înduioșat. Husarii trecu în odaia părintelui, își făcură formalitățile, ér în acest timp tinerul scăpă.

Acel tiner era Ion Popescu, care după patru-deci de ani sărută mâna preotésă, care i-a salvat viața, ér preotésa era... bunica mea și Anica, pe care avea de gând să o ia de soție, era... mama mea. — Toți trei sunt astăzi într'o lume mai fericită. Dumnezeu să le ierte păcatele!

* *

Scăpă Popescu de primejdia momentană, dér nu scăpă de urmării. Ca să scape de acestea, trecu în Bucovina, unde se afla refugiat și boierul Iorgu Radu din Tutova. Acesta fii dădu o recomandăție, cu care veni la Dealu-Mare, unde găsi ocupația pe moșia numitului boier.

Bărbat cu studii serioșe, care chiar și astăzi vorbia latinesce, aproape ca și românește, nu stăt mult timp la Dealu-Mare. El avea un ideal, pe care doria să-l realizeze. Dorința lui coincidea cu tendința spre cultură și renascere națională, ivită în principatele Dunărene după memorabilii ani dela 1848. — Popescu veni la Bărlad pe la 1851 ca profesor la școala primară, numită școala împărătescă, unica școală pe atunci în acest oraș.

De atunci și până astăzi a participat la toate mișcările politice și culturale, cari au creat România de astăzi, liberă și independentă. Nu există în Bărlad și județ o singură instituție, fie culturală, fie filantropică, la întemeierea căreia să nu fi participat, în cele mai multe casuri ca inițiator, în tot cazul însă ca colaborator, și răposatul.

Nu vorbesc de spitalul din Bărlad, creat de Dr. Codrescu, neuitatul său elev și mai pe urmă prieten, la care, cu alți bărbați de inimă, a cooperat și defunctul; nu vorbesc de mulțimea de școli secundare și primare din oraș, la formarea cărora a participat și densusul mai tot-deuna ca inițiator, cu cuvântul și sfatul și cu fapta; nu vorbesc de activitatea lui politică încă de pe timpul unirii principatelor; nu vorbesc nici chiar de activitatea lui conscientioasă pe terenul pedagogico-didactic timp de 41 ani, — ci relevez mai ales „Societatea pentru învățatura poporului român — secția Tutova”, al cărei președinte a fost răposatul timp de mai bine de trei decenii.

Popescu n'a fost teoretician, care să lanseze numai idei și să lase altora executarea lor. El era par excellence omul executării.

Spirit luminat și inimă caldă, el a recunoscut, că în țera acesta e nevoie să fie luminat poporul dela țera prin învățatori harnici, pricepători nu numai de învățatură transcendentale, ci mai cu sémă de nevoile zilei, de gospodăria, de lucru manual, învățatori pătunși în același timp de spiritul creștin și național. În sensul acesta a educat el surescenața de învățatori ca director și profesor timp de 21 ani la școala normală,*) creată de societate prin inițiativa lui și întreținută — până la trecerea la stat — de spiritul de jertfă al lui și al colegilor lui, astăzi trecuți și ei în mare parte la cele vecnice.

A mai priceput răposatul și o altă mare nevoie a țerei, nevoia unei clase de industriași naționali. De aceea tot prin sprijinul societății a trimis mai bine de o sută de ucenici în Transilvania, unde au învățat diferite meșteșuguri. Întorsii acasă, cei mai mulți au devenit harnici și muncitori industriali și pe mulți dintr'ensii îi vęd astăzi prezenți în această tristă adunare, unde

*) Sub școala normală se înțelege în România *preparandă*. — Culeg.

cu lacrimile în ochi au venit să dea ultimul onor vrednicului bărbat!

* *

A lucra mai bine de o jumătate de secol pentru binele neamului său, involvă în sine și enorme dificultăți.

La noi, cari suntem un popor tiner încă, ca popor alcătuit de stat, — inițiativa privată întâmpină o mulțime de pedeci din cauza lipsei de încredere reciprocă în onorabilitatea noastră. Trebuie să mai adaog aici și lipsa de încredere, provenită din deosebirea de profesiune politică.

Greutățile, pe cari le-a biruit Popescu erau atât de mari, încât ori care altul, aflându-se în locul lui, ar fi suferit orșar fi retras desgustat. El însă nu. Nu în zadar era el din „Cetatea de Piatră”, căci de piatră, de granit îi era întrăga ființă și nu înzadar numele comunei sale natale, pe românește însemnăză „cremene”, căci adevărată cremene a fost caracterul lui, de care multe lovituri de amnariu s'au atins și rezultatul acestor atingeri n'a fost decât scânteile de lumină pentru iubitul său popor.

Și să nu crează cine-va, că activitatea lui a fost activitatea unui Sisyphus din mitologie, condamnat a rostogoli la deal în sus o povară mare, pe care, ajuns aproape în vârf, o scăpa érași devale. O, nu! Cu toate aparențele înșelătoare, rezultatele activității lui Popescu au fost splendide!

Cuvintele lui, exemplul lui, conducerea lui, excursiunile făcute cu elevii școlii normale, prin țera și prin Transilvania, toate acestea au fost opera séménătorului din s. Scriptură. Nu vor fi căduți, în adevér, toate sémintele pe pământ roditor, dér nu e mai puțin adevărat, că multe mii de minți și inimi, răspândite în totă țera, s'au adăpat la lumina minții și s'au încălțit la căldura inimii lui, și lucrăză astăzi pentru prosperarea neamului și a țerei românești.

Toți aceștia vin astăzi să depună o sărutare pe mâna vestedă a învățătorului lor, cum a venit unul dintre iubii lui elevi din prima promoția a școlii normale și stând mut și cu lacrimile în ochi lângă patul lui de agonie, s'a plecat și i-a sărutat mâna, plin de recunoștință pentru binefacerile primite înainte cu un pătrar de secol.

O! dragostea inimilor românești, dragostea de care se bucură la toți Românii adeverați, sunt o covârșitoare recompensă pentru densusul și combat cu energie cuvintele lui Ovid, citate mai zilele trecute de distinsul defunct:

„Vix duo tresve de tot superestis amici
„Caeteri fortunae, non fueratis mei!”

(Abia doi-trei prietenii mi-ați rămas din câți îi aveam... — Ceilalți nu erau prietenii mei, ci ai norocului meu).

O, nu! Nu doi trei amiciți-au rămas ilustre bărbat! — Tot neamul românesc îți este amic! Amică îți este istoria țerei și cu deosebire a părților moldovene, care îți va săpa numele în piatra nemuririi. Exegisti monumentum aere perennius!

Așa vei viețui tu în veșii posteritate, ca exemplul viu de sobrietate, de muncă, de energie și de dragoste de neam.

* *

Mai stați vē rog puținel. Mai stați iubii Bărlădeni, între cari vęd sute din fii mei spirituali. Mai stați numai cinci-deci și două de secunde, pentru cei cinci-deci și doi de ani, ce i-am petrecut între zidurile vōstre ospitaliere! Mai stați în arșița sōrelui numai atât timp, până imi void lua rămas bun dela iubii mei:

Mă adresez înainte de toate fiului meu Pompeiu, căruia îi mulțumesc de îngrijire ce mi-le-a dat, împreună cu nora mea Elena, în bóla crudă, care m'a răpit din mijlocul vostru! Vē iert greșelele, de cari nici un om nu este liber și Vē rog să mă iertați și voi, decă v'am greșit!

Apoi mă adresez ficelor mele Lucreția, Emilia și Cornelia, pe care mult le-am iubit și cărora le doresc să petrecă în pace, cât vor fi pe pământ și să-mi ierte greșelile, de cari nici un om nu este liber, precum le iert și eu pe ale lor.

Ginerilor mei Panaite, Lazăr și Gavril le dau de pe marginea mormântului, în care întru, ultima sărutare și-i rog să-mi ierte greșelile, de cari nimeni nu este liber, precum le iert și eu pe ale lor.

Nepoților mei Tiberiu, Caiu și Pia, le doresc prosperitate și le trimit sărutarea de dragoste din pragul eternității.

Sufletul meu sbóra acum peste Carpați, la casa părintescă, părăsita de atâtea vreme, unde locuesce sora mea Maria, căreia îi dau ultima sărutare de frate.

Sărut pe nepotul meu Gheorghe, care este pe drum și, care nu mă va vedé pe pământ.

Mă adresez apoi Sf. Sale Părintelui Carp, vechiul meu coleg dela liceu, care a venit să-mi îngrijescă sufletul, administrându-mi sfânta cuminecătură.

Doctorilor Nițulescu și Cerchez, cari au întrebuințat toate mijloacele, oferite de știință, spre a-mi prelungi existența în această vale a plângerilor.

Prietinilor mei de mulți, mulți ani: Părintele Diacon Albu, Andrei Ionescu, Iancu Codrescu, Stroe Belloescu, părintele Ioan Antonovici, Lascăr Hergescu, N. Nicorescu, Iorgu Gălăci și P. Drouhet și tuturor aceluia, cari m'au sprijinit în viața mea pământescă, le trimit ultimul adio!

De acum mă duc pentru vecinicie!

Răspunsul dat de Vicarul Alimpiu Barbolovici

la discursul prin care președintele I. Vulcan a deschis adunarea generală pentru fond de teatru român.

Ilustre Domnule Președinte! Prea-merat Comitet! Strălucită adunare!

Sunt momente solemne în viața munității, când sufletul, această scântee a dumnezeirii, deslipindu-se de gila pământului, se naște într-o regiune mai sublimă spre a afla nutrețimentul corăspunzător originii sale, și alvia inimii nu este în stare a cuprinde torentul simțimentelor undulante și accentele de bucurie ale inimii pusă în vibrație prin sublimitatea momentului; face să amuțescă tot în jurul sufletului cuprins de un estaz divin supranatural, căci întregul omului este dedicat strălucitei sărbătorii a momentului și limba în loc să fie în stare a da expresiune fidelă simțimentelor înalte, le tălmăcește într-o lacrimă, care e cel mai sonor accent al sufletului în estazul bucuriei.

Un astfel de moment strălucit și rar străbătorește aji sufletele și inimile Românilor Sălageni, când stăm față în față cu acei apostoli însuflețiți de idealul cultural al națiunii române, cari și-au propus să înalțe stăruia științei și cultivării Thaliei române în orizontul națiunii. Au venit la noi, ca din focul vestal al iubirii de neam, să vibreze schinteia Thaliei române în inimile Românilor Sălageni.

Între orisonul naturii necuvântătoare și între orisonul cultural al popoarelor este o asemănare frapantă; pentru-că, precum natura are murgitul zorilor, are miadă-dina și apusul, așa și cultura popoarelor a avut și are murgitul începutului, are zenitul înălțării de miadă-di și a avut și are și murgitul apusului. Orisonul naturii are oare senin, altădată e acoperit de nori negri, une-ori adă peste el zăfirlul blând și de multe-ori îl sgudue furtunile și uraganul. Asemenea s-a bucură s'au de senin strălucitor, s'au de acoperit de nori furtuna tici și orisonul cultural al popoarelor.....

Bărbații providențiali eșiți din sinul națiunii române, concentrându-și căldura inimii și rațele înțelepciunii, au întemeiat „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român” ca cu puteri unite să înalțe stăruia Thaliei în orisonul culturii române. Materialul recerut spre alimentarea focului și lumii acestei stele culturale, și-l va împrumuta Societatea această mărstă din trecutul istoric al neamului român. Ori n'a avut Românul eroii săi, n'a avut bărbați strălucitori de virtuți naționale și patriotice; n'a avut suferințele sale secure, a căror privilegiu personificat va forma caractere ferme și oțelite spre bravarea furtunilor viitorului; nu-i bogat neamul și poporul român în virtuți ereditate dela străbuni, care să-i servescă de modele vrednice de imitație, pentru sacrosanctă viitorului; nu este alimentată viața vitală spirituală a națiunii române de idealul împrumutat dela străbunii săi glorioși; n'are el limbă dulce și sonoră?

Acestea toate îl fac capabil de tot ce e frumos estetic și virtuos, acestea însușiri îl îndreptătesc să pășescă cu credință vie și speranță firmă pe cariera culturală a Thaliei române.

Misiunea Thaliei adevărată este ridicarea nivelului simțului religios moral în inima viitorilor generațiuni prin personificarea virtuții atrăgătoare și prin personificarea uriciunii vițului respingător. Misiunea ei este dezvoltarea simțului estetic spre aprecierea și îmbrățișarea a tot ce este bun, frumos și virtuos. Ea poleească limba popoarelor spre a deveni îmbrăcăminte atrăgătoare a expresiunii simțimentelor nobile, redădate de mama natură în inima și spiritul omenească.

Gradul cultural dezvoltat prin teatru în viața outărei națiuni, este barometrul stării spirituale al aceleia. Știința și cultivarea Thaliei trebuie să fie deci cimentul consolidării legăturilor și raporturilor bune și

paacnice între popoarele conlocuitoare din patria noastră poliglota.....

Precum s'a mestecat sângele floriei popoarelor din patria noastră, vârsat pentru apărarea ei și a tronului, așa și în sugetele dramelor luate din trecutul istoriei, apar eroii ca tot atât-a surcele glorioase eșite din talpa tuturor națiunilor, între cari loc de frunte ocupă și eroii din sinul nemului românesc.

Deci în numele poporului român din Sălagiu salut — plecând genuchinii inimii mele — cu'n „bine a-ți venit”, pe Ilustrul președinte și pe On. Comitet al „Societății pentru crearea unui fond de teatru român”; salut pe venerații membrii ai acestei Societăți, saluți strălucita adunare și rog pe toate ficele și fiii națiunii române, ca să ne înrolăm sub acest falnic drapel al Thaliei române.

Rog Pronia divină — care conduce destinele popoarelor — să roueze harul cerului asupra președintelui Societății, asupra Onoratului comitet și asupra Societății, ce țintesc spre luminarea poporului român prin cultură, și dorese din atencul inimii, ca spre a-și pute ajunge realizarea sublimului scop, să progreseze și înflorască întru mulți și fericiți ani!!

Din Șimleul-Silvaniei.

— 6 August 1901.

Esposiția de industriă de casă dela Șimleul-Silvaniei a fost cu mare interes cercetată, atât de inteligența adunată cu prilegiul serbărilor Societății pentru fond de teatru, cât mai ales de țerancele și fetițele noastre dela sate, cari după festivități, Duminecă și Lună, cete-cete sosiau să vadă și să-și facă pe pânză copii (modele) de pe frumoșele obiecte. Țerancele au avut intrare gratuită și ele au ales obiectele deosebite, pe cari *Reuniunea femeilor Sălagene* apoi le-a designat spre cumpărare pentru muzeul acestei Reuniuni. În 4 August s'au distribuit apoi premiile acordate de *Reuniunea noastră*.

La distribuirea premiilor s'a luat în considerare, afară de frumuseța formei, și hărnicia, motivele naționale și simțul de practicitate observate la manufacturi.

Au fost premiate mai ales țerance, și dămnele și domnișorele noastre au primit diplome, toate spre lauda destoiniciei și pentru stăruia îndemnul de a lucra țerancele noastre cât de mult pe acest teren.

Premii de clasa I s'au acordat la: Ana Cherebeț (preotă în Stărci Sălagiu), Elena Cesarean (Sân-Mihaiul de sub, Meseș).

Premii de clasa II: Elena Butean (Supurul-de-sus), Flóra Gal (S. Giurtelec), Mariți Ilieșiu (Selsig), Elena Andreica (Varaiu Chior), Veronica Pop (M. S. Georgiu).

Premii de clasa III: Florica Crișan (Giurtelec), Barbu Anisie (S. Guruslău), Ana Dulf (Selsig), Teresia Pop m. Ember (Hidig), Elena Lazar (Giurtelec), Ana Chișiu (Selsig), Anastasia Socopu (Selsig), Anica Pop (S. Odorheiu), Maria Rus (S. Odorheiu), Flóra Rus (S. Odorheiu), Flóra Pop (S. Odorheiu).

S'au distribuit diplome: „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedóra”; Școlii de fetițe din Șimleul-Silvaniei; Rhea Silvia Langa, Cornelia Simon (Drighiu), Rachila Onișor (Valpar), Maria Vlaicu, Nica Puian (Orăștie), Maria Zăpodean (Vaidei), Maria Chișiu, Saveta Pricăgian, Vuța Nistor, Opreana lui Ioan Andrei, Nița lui Ioan Oprea (Vaidei), Dămna Vulcu (Orăștie). În S.-Guruslău la: Barbur Anisie, Temes Todora, Stegerean Ana, Mureșan Parască, Aurelia Caba; din giurul Selsigului la: Chișiu Ana, Anastasia Sciopu, Mariți Bancosiu, Mariți Ilieș; din giurul S.-Odorheului la: Ana Pop, Ana Mica, Parasca Marian, Flóra Pop, Marișca Rus, Flóra Rus, Cornelia Opris; din Bogdana la: Ana Marincaș, Teresia Băliban; din Supurul de sus la: Elena Butean; din Șeredeu la Maria Ghețe; din Hidig la Victoria Vicaș n. Pop, Letiția Vicaș, Teresia Ember n. Pop, Flóra Sabó și Pop; din Recea Amalia Pop; din Cosnița la Angela Vicaș, Mariora și Aurelia Vicaș, Eleonora Vicaș; din Giurtelec la: Emilia Cristea, Victoria Cristea, Elena Mut, Florica Crișan, Elena Lazar, Flóra Gal; din Cizer la Emilia Oriau; din Stărci la Anuța Cherebeț; din Hotoan la Elena Kereși; din M.-Săngiorgiu la Veronica Pop; din

jurul Clușului la Elena Cezarean; din Varaiu (Chior) la Elena Andreica și Rosalia Ghețe etc.

Laudă bravelor noastre române și mulțămită pentru zelul și deosebitul interes cultural, prin care au dat dovadă tuturor, chiar și străinilor din oraș și jur despre hărnicia și nivelul cultural a femeii române. X.

Correspondența „Gazetei Transilvaniei”.

Crizbav, 24 Iulie v. 1901.

Prea Stimat d-le Redactor! Duminecă în 22 Iulie v. la 4 ore după amiază s'a ridicat de cătră apus-miață-nopțe asupra comunei Crizbav (comit. Brașov.) o tempestă mare împreună cu o ploie torențială. De-odată apele văilor au crescut întru atâta, încât nici peste podurile cele mai înalte nu s'a putut face comunicația. Torontul a rupt și dus cu sine multe din aceste poduri, ba și chiar edificii mai mici, precum grajduri și câte-va coețe de porci. Păstorii de vite, vădend furtuna, au grăbit cu vitele spre casă și trecend peste apă mulți porci au fost duși de valurile apei.

Tempestatea această a produs o mare spaimă în locuitorii comunei; ea a fost mărită de fulgerile, tunetele și trăsnetele furtunei. Un trăsnet a lovit tocmai turnul sfintei biserici gr. or. din loc, unde clopotarul Achim Rujan, împreună cu nepotul-său George Rujan, tocmai trăgeau clopotele. Trăsnetul a lovit rădăcina crucii desbrăcand turnul de totă țigla. Ajungend la zidul turnului, prin o fereastră a pētruns în interiorul turnului, de unde găurind turnul prin vre-o 6 locuri, eșind afară curentul electric s'a coborit prin tinda bisericii sdrobind o aripă a ușei dela intrarea în biserică și, ridicand două scânduri dela podelă, a intrat în pământ.

Din norocire cei doi clopotari de mai sus au scăpat cu viață, George Rujan rămânend neatins. Mai rău a pățit-o unchiul său Achim, care când trăgea clopotele fiind răzimat de zidul turnului, a fost lovit de curentul electric dela mijlocul corpului în jos. Trupul susnumitului în locurile atinse de trăsnet s'a părjolit, jupuindu-l în cât-va chiar și de pele. De mirat este însă împrejurarea, că numitul clopotar, în urma trăsnetului, a fost desbrăcat până la pele de hainele sale rupendu-i-le în multe bucăți, și cismele asemenea, sfirticându-le în mici bucățele, i-au fost smulse din picioare și duse de curent până'n tinda bisericii. Mai rău a fost vulnerat la piciorul stâng la călcăi, de unde curentul i-a rupt o bucată de carne. Medicul adus pentru vizitarea nenorocitului, a statorit însă, că sigur s'au vindeca.

Paguba cauzată în turnul bisericii se urcă la 3000 corone. Notez, că biserica este sēracă, și parochienii, al căror număr abia este de 500 suflete, mai toți sunt cu puțină dare de mână.

Prin această imi iau voie, d-le Redactor, să apelez prin prețuitul D-Vostre jurnal la cetitorii și publicul român, ca să întindă mână de ajutor la repararea susnumitei biserici. Ofertele maritimose s'au trimis pe adresa administratorului parochial Ioan Schiopu în Crizbav (Brassó m.), care cu mulțămită le va chita pe cale publică.

Ioan Schiopu,
paroch rom. gr. or.

„Caractere morale, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne” de Ioan Popea, profesor. Cetitorul află în această carte (de aproape 400 pag.) o comoră nespuse de prețioasă de învățături, de mângăieri, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul l. fl. 25 cr. (cu posta l. fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

Instrucțiuni populare despre datorițele și drepturile purtătorului de dare edate de Wilhelm Niemandz. Această carte e un îndreptar de o trebuință nespuse de mare pentru toți căți au afaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

Din Fofeldea.

— 3 August 1901.

Duminecă sēra în 28 Iulie a. c. tinerimea inteligentă din comuna Fofeldea, în fruntea căreia erau zeloșii tineri: Ioan Mărgineanu, comptabil la „Cordiana” de aci, Valeriu Bonea, cleric în anul III la teologia din Sibiu și maturisantul Petru Popa, au arangiat o petrecere cu scop d'a distra și instrui poporul, cum și de a veni în ajutorul bibliotecii locale, care posede un frumos număr de cărți donate de D. Cordescu și de I. Manliu, vrednicul consătenin d'ai noștri.

La apelul făcut de comitetul arangiator prin avisul trimis persōnelor notabile de aci, ca și prin publicitatea diarelor, au răspuns prin venirea lor la timp un număr destul de considerabil de domni, dămne, domnișori și domnișore, încât sala cea mare a școlii nu i-a putut cuprinde și s'a constatat și cu astă ocaziune, că școla proiectată a se face în anul viitor cu camere spațioșe și o sală mare pentru petreceri, este imperios cerută de împrejurările actuale.

Inimile tuturor locuitorilor erau vesele privind plimbându-se pe strada frumoasă și drēptă a școlii, atâtea persoane tinere și drăgălașe conversand voios numai romănesc, deși s'aflau și câte-va familii străine de prin Nocrich, Cornățel și alte comune. De când e satul Fofeldea nu s'a mai vădut atâta lume frumoasă ca de astădată, ceea-ce a făcut ca petrecerea și munca tinerilor să fie bine rēsplătită și încuragiată.

Tocmai când orariul de pe vērful „Cordiane” bătea opt ore, s'a început producțiunea cu piesa „Pălăria cēsornicarului”, comediă într'un act, care a fost bine interpretată de diletanții și diletanțele din această comună. Asemenea și declamațiunile și cântările în cor au fost pe cât se pōte de bine executate, încât au atras repetite aplause din partea spectatorilor.

Pe la 12 ore s'a început dansul *mate-loșilor* români executat de 6 părechii de tineri în costume naționale romănesci, cu zurgălai la picioare, apoi „Romanul”, „Călușorul” și „Bătuta”, sub conducerea vătafului Petru Popa, un tiner hazliu, cu frumos viitor. Jocurile au plăcut de minune publicului. După astea au urmat valsuri, polei, quadriluri etc., tot ce place lumii tinere sprintene și doritoare de petreceri, până în rēsărirea sōrelui, care a trimis pe unii să se culce, și pe alții, deși obosiți, la munca țilei.

Din cele vădute s'a putut simți, că Fofeldea noastră are un frumos viitor și tinde a deveni un centru de cultură și activitate pentru România noastră din această localitate. Avem o biserică mare și frumoasă, cum rar se vede în Ardeal, deși e clădită de un secol trecut și zugrăvită în aquarele forte artistice pe la 1810—14, pe un strat de ghips cu călți. Se vede, moșii noștri au fost omeni harnici și forte religioși, dēr nici următorii lor, sperăm, că nu se vor lăsa cu clădirea școlii mai pe jos. Avem o bancă „Cordiana”, care ne face fală și folos nou și tuturor celor de prin prejur.

Se tot vorbește de un timp încōce, că se va înființa și un tērg aici la noi, ceea-ce ar fi de mare folos în toate privințele, că în nici o comună romănescă de prin prejur nu se ține tērg. Ne mirăm, că ce pōte fi cauza, de nu se învoiesc cu ideia asta a d-lui Cordescu d-l notar și cu sateliții săi din capul comunei noastre, de-ōrece e știut, că numai spre binele nostru al tuturor ar fi. Sē sperăm, că în curând se va face și vom avē chiar și căți-va meseriași în satul nostru, unde de căți-va ani încōce s'au făcut multe lucruri însemnate și frumoșe.

Ochiul tuturor stau ațintiti asupra noastră, și de ar lipsi invidia și desbinarea dintre noi, pōte sădită și pusă la cale de vrășmașii nemului nostru, vai! multe lucruri bune, frumoșe și folositoare s'ar pōte face aici.

Aflăm cu bucurie, că „Cordiana”, care în fie-care an din mărginitele sale venituri, totuși a donat în diferite locuri și la școla

noastră ore-carî sume de bani pentru faceri de bine, a votat să se dea 3 premii de 20 corone, la cele mai vrednice femei din sat, și cari vor lucra și țese mai bine hainele de casă, cum și alte trei premii de 20 cor. la bărbații aceia, cari vor ține curțile, grajdurile și vitele lor mai curate și mai frumoase. Pentru această în sărbătorile Pascilor din anul viitor se va arangia aici în sat un fel de expoziție de haine și concurs de vite, cari se vor premia pentru încurajarea celor vrednici în toți anii pe viitor. Asemenea pentru încurajare se dă școlărilor cântăreți la biserică o sumă ore-care pentru a fi distribuiți după merite la fiecare școlar.

Y.

Literatură.

A apărut *Istoria lumii* partea a III-a tălmăcită de preotul C. Morariu, după Dr. Th. B. Welter, și se poate procura dela Tipografia „A. Mureșianu” cu prețul de 1 coronă, plus 10 bani porto.

Exportul prunelor și nucilor uscate.

Consulul României la Colonia (Köln, în Germania) a avut nimerita idee să trimetă camerelor de comerț din țară, spre popularizare, instrucțiunile relative la uscarea și exportarea prunelor și nucilor. Din acele instrucțiuni, „Cronica” reproduce părțile mai principale, ce pot fi de mare folos persoanelor, cari se ocupă cu uscarea și exportul nucilor și prunelor. Etă ce spune consulul din Colonia privitor la uscarea prunelor:

Să se dea cea mai mare atenție prunelor în timpul uscării lor, spre a se putea corespunde cerințelor locului unde se exportă și, în același timp, spre a putea rivaliza cu prunile din proveniențe deja bine introduse.

Prunele să fie absolut lipsite de fum; să nu fie arse; fructul să-și păstreze colorația neagră, dăr să fie bine uscat ca să nu producă mucegații, când va fi împachetat, și sacii de transport să fie curați și uscați.

Consulul recomandă, ca să se sorteze prunile după mărime, așa cum se face în Serbia, Bosnia, Franța și California și cari prune obțin prețuri foarte mari pe piețele germane.

Se perde tot folosul unei bune opăririi, decât asortarea prunelor nu e făcută.

*

Împachetarea se poate face în butoie de 100 sau 125—150 chilo, ori în lădi de 25 chilo.

Arangierea prunelor în lădi să se facă cu multă atenție, spre a avé bun aspect în străinătate.

De obicei să se pue în lădi mai mult, decât greutatea indicată pe capac, spre a se evita plângerile de „manco” (lipsă) din partea cumpărătorilor.

În Budapesta, se află societatea S. W. Hoffmann, în Colonia Carl Grates, cari se ocupă cu transportul acestor articuli de căști.

Condițiunile de plată să fie poliță pe 2—3 luni, sau trata scurtă cu 1—1½ la sută scont, după alegerea cumpărătorului.

*

În privința uscării și exportării nucilor, etă ce spune același consul:

E absolut recomandabil să se exporte nucii numai din regiunile, unde n'au fost insecte. Nucile de proveniență română nu sunt căutate în Germania din cauză că majoritatea lor sunt cu viermi.

Cója nucilor să aiba colorația deschisă și frumoasă. Nucile să fie cam de aceeași mărime.

Etă cum să prepară nucile în Franța: După ce s'au curățit de cója verde, se pun în nisca căldări, se spală bine cu o mătură de Piassaba, apoi se bagă într'un aparat de uscare, unde la o căldură lină, nucile se umflă ușor, câștigând astfel un aspect plăcut și devenind de aceeași mărime.

Operațiunea această trebuie făcută însă cu scrupulositate, căci la o căldură mai mare miezul nucii se rincezește, și la o sulfurație prea mare dobândește un gust de sulf.

Pentru a înlătura asemenea neajunsuri se recurge la nisca grătare special construite, pe care se pun nucile spre a se svânta de un aer aspru.

La alegerea nucilor, ca și a prunelor de export, să se aleagă bucăți mari, căci astfel se obține un preț foarte bun, și nucile mici să fie neglijate.

*

Împachetarea mărfii să se facă în saci de 50 chile bruto, adăogându-se în plus o cantitate ore-care.

Prețurile trebuie calculate la trimiteri în vagon franco locul destinației.

Timpul cel mai favorabil pentru exportul nucilor din România sunt lunile Septembrie și Octombrie, căci consumul cel mai principal e la Sf. Nicolae st. n. și înaintea Crăciunului.

Angrosiștii trebuie deci să fie în posesiunea mărfii cel mai târziu la 15 Noembrie st. n.

De multe ori se caută nucii pentru noaptea Sf. Martin, la 10 Noembrie st. n. când se dau copiilor nucii aurite, și cofetarii fac turte cu nucii.

Condițiunile de plată să fie aceleași ca și pentru prunele uscate.

Păunii.

Păunii au penele cele mai frumoase dintre toate paserile de casă. În deosebire partea bărbătescă are în codă pene de totă frumusețea, pe cari le poate întinde foarte tare.

Până acum cunoștem două specialități de păuni, adică cea comună și cea din Java. Această din urmă au importat-o Englezii în Europa, numai în timpul din urmă. Unele exemplare din ele se află în menageriile din Londra și Dublin. Cea comună își trage originea din India oștică, unde trăiește în cete mari; asta încă s'a importat prin Englezii în Europa în stare sălbatică. Pe cap are un smoc de pene, a căror cotor e de tot gol. Capul, grumații, gâtul și pieptul sunt acoperiți cu pene vinete-verde-aurii-galbene; penele cele mari acoperite și partea inferioară a aripelor sunt roșii-brune; tot asemenea penele cărmuitoare au această coloră, unele dintr'ensele sunt însă în variațiuni negre și verzi. Codă formează un vântariu pompos, ale cărui pene din mijloc, sunt de multe ori de 4½ urme de lungi, și celelalte sunt în ambele laturi tot mai scurte. Pe cotoarele penelor se află pene lungi de tot separate ca fulgi de coloră diferită; la vârful penelor celor lungi se mândrește așa numiții ochi. Codă proprie este scurtă, din pene tari și brune, cari își iau menirea de a fi proptea a penelor celor lungi din codă cea mare.

Păunul are cioc scurt puțin încovoiat; nările stau aproape de rădăcina ciocului, capul este mai întreg acoperit cu pene. Degetul din urmă al piciorului atinge pământul numai cu unghia. Are aripi scurte.

Bărbătușul, decât se simte bine, său se află între găinele sale, își umflă codă și se arată cu totă pompa-i princiară, având mișcări majestuoase; capul și grumații și-i ține falos îndreptat, are mers încet și sărbătoresc, întorcându-și capul prevădător și grațios, ca și cum ar voi să arete cât mai multe variate colorii noi. Are o voce de tot neplăcută, el își schimbă penele sale în tot anul; pe timpul năpărlirii se ascunde dinaintea omenilor, ca și cum i-ar fi rușine.

Se află mai rar și exemplare cu pene de tot albe, atât în stare sălbatică, cât și între cei domestici.

Păunul este amintit și de cronicarii cei mai vechi, ca o pasere dintre cele mai frumoase. Carnea celor tineri este foarte gustosă, pentru aceea și economii mai săraci îi prăsesc. Proprietarii cei mari îi țin numai de lux.

În India răsăritenă se arangiază vânătoare regulate în contra lor, fiindcă se află în număr de tot mare.

Păunul mănăcă grăunțe de totă specia, dăr în deosebire îi place orzul.

Are un apetit de tot mare, pentru aceea și cauzează multă pagubă în grădini; pe lângă aceste stricăco-perișele caselor, smulge plantele din rădăcină, rupe florile și așa frumusețea lui esteriară nu recompensează daunele, ce ne cauzează.

Un bărbătuș are lipsă de patru găini. Găinele de păuni aședă cuburile lor pe pământ și în ținuturile noastre nu ouă mai mult decât 5—6 bucăți. Ouăle le clocesc în 30 zile. Puii sunt foarte simțitori, încât frigul cel mai neînsemnat, cât și umezela le strică, pentru aceasta se recere la crescerea lor o deosebită grijă. Nutrementul cel mai acoperit pentru pui este brânză seu caș prospăt; ouăle de furnică și gălbenușul ouălor de găini ferte tare. Deocă înainteză în creștere, le putem da și grăunțe. Păunii consumă bucurosi brăscălele și șopârlele, pentru aceea în locurile, unde petrec păunii nu mai găsim animale de acestea. În timpul năpărlirii lor trebuie să le dăm grăunțe de grâu și de ovăș, având tot-deuna grijă, ca să aibă apă prospătă, curată de beut.

Păunii se înmulțesc în starea lor sălbatică foarte tare; ajung etatea de 20 ani; ei capătă pene frumoase numai în etate de 4 ani.

Reghianul.

Vitalitatea grăunțelor.

Este o plăcere de a cugeta, că vitalitatea grăunțelor străbate secolele. Istoria bôbelor de grâu găsite în mumiele Faraonilor și acoperind Egiptul de frumoase recolte, cu sute și sute de ani în urmă, este foarte amuzantă, căci ea conduce la înțelegerea aceea, că se poate mânca *pa-ca comp'letă*, care și-ar fi oferit-o chiar Ramses însuși. Să lăsăm la o parte legendele și istoria și să esaminăm vitalitatea grăunțelor din punctul de vedere științific.

Un jurnal german ne dă relații asupra unui fapt interesant al acestui subiect.

Un locuitor din împrejurimile Alton din Illinesia (America), anul trecut, săpând o movilă seu mai bine dăr o măgură ca aceea, care se ved foarte adesea prin câmpiile țerei noastre, din epoca preistorică, descoperi între o mulțime de diferite obiecte, rămășițe omenesci desagregate (desfăcute), diferite unelte, și printre acestea un vas conținând bôbe de porumb, foarte asemănător porumbului roșu, care se cultivă și pe la noi. Cum măgura despre care vorbim avea mai mulți arbori de talie mare și între alții un stejar de 1^m. 20 de diametru, a fost învederat, că etatea era deja mare și că mormântul putea prea bine să aibă aproape patru sute de ani.

Câte-va bôbe din acest porumb fură puse la o parte și sămănite pentru a se vedea decât mai aveau încă vitalitatea lor. Resultatul fu satisfăcător, căci bôbele cresură și produsură un uimitor număr de știuleți. De aci rezultă dăr, că porumbul poate conserva însușirile sale de creștere timp de patru sute de ani, în vase astupate, decât faptele relatate sunt adevărate.

— „De altfel nimic nu probază în mod sigur, că grăunțele acelea de porumb să aibă cu adevărat 400 seu 25 ani; ele pôte foarte bine să fi fost strinse de căți-va șoreci, cari vor fi scobit vizuina lor în măgură, seu de vre-o veveriță bună-ora. Aceasta se întâmplă adesea. Ar fi dăr necesar de a avé mai multe amănunte asupra întâmplărilor acestei descoperiri și până la mai amănunțite informațiuni, nu trebuie să credem decât cu o anumită băgare de seamă, faptul creșterii grăunțelor de porumb de patru sute de ani.”

Flórea sórelui.

Ștefan-Vodă avea o fată mută, dăr frumoasă, de nu i-ai fi găsit păreche în cuprinsul pământului. Domnul nu-i mergea mănecarea la inimă și odihna în ôse, de amarit ce era. A întrebat el de lume, s'a

sfătuit cu vraci și cu toți cărturarii timpului, dăr n'a dat de leacul muțeniei.

La urmă, așa într'un amurgit de vară, etă vine la domn o babă — da bătrână, de-și gădila pieptul cu nasul de încovoiată — și-l povățuesce să chiepe me Sôrelui masă și să-l cinstescă după tôte rândurile cuvenite fețelor strălucite. După ospet, când toți ar fi în tône bune, să trimiță fata și să cerșescă o sărutare dela craul înviorat al țilei, — că numai așa odrasla lui dragă are să prindă la graiu.

Voevodul îmbucurat pune la cale mare pregătire.

Pe capul stăpănitorului era însă un blăstem. — Cum se făcu, că Piaza rea aude de gândurile domnului și ca să-i încerce deslegarea, alergă fuga în răcorile întunecoase dinspre lună-răsare și găsesce pe stăpâna-noptii bocindu-se de necredința Sôrelui. Ea se văeta, că n'are parte de bărbat, că nu pricepe de ce fugă de dânsa și o lasă să alerge ca o desmetică în urmă. Dăcea tânguioasă: — „Mai bine mă făcea maică-mea muritoare, — că tot așa fi avut mai mult parte de soț, dăr nu zină, cu plețele învalvătăiate de lumină și cu sufletul întunecat și umez ca o peșteră neumbată.”

Sôrtea rea prinde la nădejde și cu întorsătură meșteșugite de vorbă îngână către Lună lăcrământ: — „Până acum tot se chiamă c'ai avut bărbat, dăr de aici încolo te lasă de tot, că el se însoră cu fata lui Ștefan, stăpânul pământului. Ecă chiar desără li-i nunta.”

Domna noptei, decât să turbe. Își aprinde argintul din față și fulgerând de revrățire, se jură pe strălucirea ei, că n'are să nimicească vlăstarul îndrăznețului voevod.

În noaptea ospetului, luna s'a doborât după sprinceana codrilor vecini, pândind să-și zărască dușmanca, pentru ca s'o sărăbescă.

Sôrele, un Făt-Frumos cu plețele de lumină, chefuia cu Vodă și cu totă curtea.

Când pe la sfârșit, intră în sală fata domnului, împodobită ca o primăvară caldă. Dă ea în genunchi la picioarele Sôrelui și cere o gură de mântuire. Luna furioasă, ridică turbată peste straja codrilor negri aruncându-se într'un brâu tremurat de lumină și pătrunde pe ferestra palatului. A cădut peste fața rugătoare a fetei ca o ploaie de blăstem și i-a topit chipul în flóre galbenă.

Cu toții s'au îngrozit de turburarea nedreptă a Lunei. Bătrânul voevod, cu fața înjurată de obidă, prinde a spune stăpânei răcitate a întunerului tot jarul iubăcristematului seu suflet. Luna, neîncredător, sta rece și fulgerătoare. Mesenii boceau și ei povestea tristă a odraslei fără noroc.

Sôrele întăritat își prinde nevasta la belșugul instufat al rațelor și face ved pe ferestra de-o înămolesce departe în mormolul norilor. După această ia pe palmele copilă înflorită a temutului stăpân pământean și i-o sădesce în grădină, printre celelalte podôbe, ca s'o aibă în de aproape spre mângăere.

De atunci flórea-sórelui cu fața galbenă și înflorată de durere, își întorțe vecinic chipul întristat în spre strălucirea craului țilei, cerșetorindu-și sărutarea măturătoare.

(„Patr.”)

Ilinca Bujor.

MULTE ȘI DE TOTE.

Archiduce amendat.

Au fost aius și noi scirea la rândul său, că ténérul archiduce Carol, viitor moștenitor de trou, a făcut incognito o călătorie prin Ardeal. Archiducele în călătoria sa pe liniile ferate ung. a avut legătura cu o tânără din zona Bășoș, ultima zonă. Sosind aici mioul archiduce, dăce o fôie ungrăescă, a fost îndemnat de cei din suită să facă o excursiune pe la Predeal și Sinaia, în aceste ținuturi romantice. Archiducele a promis, că va face excursiunea și că va visita chiar părechia regală română, care petrece la Sinaia.

După ce tinărul archiduce cu suita se urcă la Braşov, pe tren, abia eşiră din gară şi conductorul le cere biletele. Archiducele arată legitimaţia.

— „Acăsta n'are valoare!“ şise conductorul. — „Vă rog, să plătiţi 7 corone şi 20 bani amendă“.

Cei din suita archiducelui, şise „P. Naplo“, în zadar se nisuiu a lămuri pe conductor, că membrii familiei domnitoare nu plătesc pe tren, cu atât mai puţin amendă. Tote au fost în zadar, şeful trenului a estradat hârtia de amendare, ér baronul Wallis din suita archiducelui, a plătit frumuşel 7 corone şi 20 bani.

Morţea şórecilor.

Gazetele din Iaşy aduc scoirea, că d-nii directori Puşcariu şi Lebel au reuşit să cultive un bacil, care stîrpesce şórecii de câmp şi de casă.

Experienţele făcute la şcoala dela Herăstrău şi la şcoala de agricultură din Roman au dat rezultate cu cel mai mare succes.

Direcţiile acestor şócole, precum şi mai mulţi agricultori din ţeră, au trimis numiţilor doctori atestările şi mulţămirile lor pentru estrema eficacitate a bacilului contra şórecilor.

Bacilul Puşcariu-Lebel amestecat cu pîne séu mămăligă şi mîncat de şóreci, produce o epidemie nimioitoare printre aceste populaţii roşótoré, carí pier apoi în număr enorm şi finesc a-se stirpi cu des-virşire.

E interesant şi fórte important din punctul de vedere higienic şi practic, că bóla mortală produsă la şóreci de acest bacil, nu comunică de loc nici la om şi nici la vre-o specie de animale, afară de şóreci.

Aşa-dér întrebuinţarea bacilului e pe deplin inofensivă pentru alţii. Descoperirea unui asemenea bacil e de-o însemnătate capitală, atât pentru agricultură, cât şi pentru economia forestieră.

Şórecii de câmp mîncă semintele din ogóre şi rădóciunile pădurilor. Ei cauzează adese-ori o pierdere fórte mare în recoltă.

Stîrpirea lor ar aduce deci ţerei un câştig destul de însemnat.

Bota şi Kitchener.

Decă e să credem diarului „Matin“, un fapt amuzant s'a întâmplat în luna Martie o. în timpul întrevederilor pentru pace între lordul Kitchener şi generalul Botha.

După încheierea conferinţei cei doi şéft împreună cu statele lor majore, se grupară pentru a fi fotografiaţi instataneu de un oficer engles.

Se povestese, că posa terminată, lordul Kitchener voia să mai stea de vorbă cu adversarii lui, doritor de a prelungi conversaţia cu dînsul. Botha însă, din contră arăta semne vóдите de nerăbdare şi párea doritor de a-se retrage.

La urmă, Kitchener, cu asprimea lui militară, nu se pu'tu opri de a-i spune:

— Dér de ce sunte-ţi așa de grăbit? După cât seiu n'ave-ţi nici un tren de luat.

— Nu, răspuns Botha cu flegma cea mai neturburată, dér am un tren de oprit....

Şi, într'adevăr, a doua dí, la 15 kilm. de acolo, un tren, care avea cu dînsul arme şi provisia pentru armata englesă, fú oprit şi distrus.

Un copil, care sugé de 22 de ani.

Comuna Eagle Pass din Texas se póte fi, că acolo se află un „copil“ de 22 de ani cu numele Aurel Rodrigues, care şi astăzi încă sugé. „Copilul sugător“ s'a născut la 1879, fără vr'un defect corporal. După doué luni dela nascere, copilul nu s'a mai desvoltat nici spiritual, nici corporal. Astăzi, se díce, el a implinit 22 de ani şi nu-i mai mare, decăt un copilaş de 7 luni (?).

Calendarul săptămănei.
IULIE (1901) are 31 díle. CUPTOR.

Dílele	Călend. iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	29 S. m. Calinic	11 Herman
Luní.	30 S. a. Sila, Silvan	12 Clara
Martí	31 S. şi d. Eudochiu	13 Cassian
Merc.	1 Desgropar. sf. †	14 Eusebius
Joi	2 Ad. m. s. Stefan	15 Ad. Prea M.
Viner	3 C. pár. Isachie	15 Rochu B.
Sâm.	4 Ss. 7 m. de Efes.	17 Liberat

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov
Din 9 August 1901.

Mésura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fi.
1 H. L.	Grăul cel mai frumos	13	60
"	Grău mijlociu . . .	13	20
"	Grău mai slab . . .	12	80
"	Grău amestecat . . .	11	40
"	Sécară frumósă. . .	9	70
"	Sécară mijlociă. . .	9	40
"	Orz frumos . . .	7	60
"	Orz mijlociu. . .	7	40
"	Ovés frumos. . .	7	80
"	Ovés mijlociu. . .	7	30
"	Cucuruz . . .	8	80
"	Mălaiu (meiú) . . .	9	40
"	Mazăre. . .	18	—
"	Linte . . .	23	—
"	Fasole . . .	11	60
"	Séménţă de in . . .	27	50
"	Séménţă de cânepă . . .	8	90
"	Cartofi. . .	2	40
"	Măzăríche. . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
"	Carne de porc . . .	—	96
"	Carne de berbecé. . .	—	72
100 kil.	Séu de vită prospét. . .	44	—
"	Séu de vită topit. . .	72	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 August n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.60
Renta de corone ung. 4%	93.30
Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.35
Impr. cáil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	100.40
Oblig. cáil. fer. ung. de ost I. emis.	118.60
Bonuri rurale ungare 4%	92.60
Bonuri rurale croate-slavone . . .	93.30
Impr. ung. cu premii . . .	173.50
Losuri pentru reg. Tisei şi Seghedin	144.50
Renta de argint austr.	99.05
Renta de hârtie austr.	98.90
Renta de aur austr.	118.75
Losuri din 1860.	139.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară . . .	16.67
Acţii de-ale Băncei ung. de credit. . .	652.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit. . .	645.50
Napoleonori.	19.04
Mărci imperiale germane	117.15
London vista.	239.62 1/2
Paris vista	95.05
Rente de corone austr. 4%	95.85
Note italiene	91.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 10 Agust n. 1901.

Bannota rom. Cump.	18.42	Vënd.	18.44
Argint român. Cump.	18.20	Vënd.	18.24
Napoleonori. Cump.	19.—	Vënd.	19.04
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.72	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	102.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Biuroul avocaţilor asociaţi.

C. Rădulescu,

fost procuror şi judecător de tribunal, şi

Nicolae Andrei Popovici,

doctor în drept, fost magistrat,

se angajéză a pleda înaintea tuturor instanţelor judecătoreşci din România, procese de ori ce natură, esecutări de hotăriri şi creanţe.

Bucuresci, strada Smărdan 53.

Dr. Sterie N. Ciurcu

X. Pelikangasse. — Nr. 10. Viena.

Consultaţiuni

cu celebrităţile medicale şi cu specialiştii dela facultatea de medicină din Viena.

Doctorul
ALESANDRU de VAIDA-VOEVOD
specialist pentru bóle interne
CARLSBAD,
Alte Wiese, „Drei Staffeln.“

In cancelaria subscrisului cu începerea luni Septemvre
află aplicare un

Candidat de avocat

pre lângă condiţiuni favorabile.

Candidaţii, carí posed praxă, sunt preferiţi.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt rugaţi a-se adresa la subscrisul

Haţieg, 1 August 1901.

Dr. Gabriel Suciu,

advocat.

De Vëndare şi de Inchiriat.

Casele din suburbiul Scheiu **Cacova de sus nr. 8,** constatátore din 8 odăi de locuit, 3 cuine, 2 pivniţe, şópurí de lemne, cotete de 5 porci, tóte construite la a. 1892, cu doué grădiniţe de flori şi legume, se vënd din mână liberă cu preţul de 9000 corone.

Ér în casele din Strada Căterinei (Furcúe) nr. 23, sunt de închiriat 2 cuartire familiare dela 16 (29) Septemvre a. c. cu preţuri convenabile.

Doritorii a se adresa la proprietarul caselor

D. Jarca.

Sterilizat.

Fară alcohol.

Fluid subţire.

Braunschweiger - Doppel - Schiffs - Mumme.

(Extract de maltă duplu, bere tare.)

din fabrica de berării **FRANZ STEGER** în Braunschweig. Recunoscut ca cel mai bun mijloc nutritiv şi fortificator pentru corii, anemicii, reconvalescenţi şi mame care láptéză etc.

Bere cu ingredienţe medicale precum chinin, fer, var, gujacol, Creozot, Maryan etc.

— Deposit general pentru Austro-Ungaria: —

Carol Borolin, Wien VI/I Apollgasse Nr. 8.

Depou Braşov: farmacia „la Ursu“ a lui Victor Roth lângă teatru, „la Leu“, Friedrich Stenner, la „Ingerul păzitor“ Eugen Neustädt r.

Broşure şi probe pentru domnii medici şi farmacisti gratis şi franco.

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Braşov, Strada Porţii Nr. 12.

(Lipit de depoul de gheţe al D-nului I. Sábădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de morţe, aşedământul séu de înmorméntare bogat asortat în carí tóte obiectele, atât sortele mai de rând, cât şi cele mai fine, se pot cápăta cu preţuri ieftine.

Comisiune şi depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal şi imitaţiuni de metal şi de lemn de ştejaru.

Depou de cununi pentru monumente şi plantici cu preţurile cele mai moderate.

Representanţă de monumente de marmură, caré funebre proprii cu 2 şi cu 4 cai, precum şi un car funebru véné, pentru copii, precum şi cioclii.

Comande întregi se esecută prompt şi ieftin, iau asupra-mi şi transporturi de morţi în străinătate.

La casuri de morţe a se adresa la

E. Tutsek.

Namai mară prospătă garantată solidă și elegantă.

DE UNDE?

Se pöte procura încălțăminte ieftină
garantată de bună, solidă și elegantă?

dela prăvălia cea nouă a lui

IOAN D. AVRIGEANU *

BRAȘOV, Str. Porții Nr. 34.

** La trei stele rosii. **

Pentru Bărbați:

Ghete de piele de vacs cu gumă, lucru solid dela . . . fl. 2.65 în sus.
Ghete de piele de vacs cu șireturi, lucru solid dela . . . fl. 3.80 în sus.
Ghete de piele de vacs cu gumă îngaloșate dela . . . fl. 3.— în sus.
Ghete de piele de mănuse cu gumă îngaloșate cu lac dela fl. 4.50 în sus.
Ghete de piele galbenă cu șirete (Bergsteiger) dela . . . fl. 4.50 în sus.
Ghete de piele Cheuro cu gumă, lucru solid dela . . . fl. 5.50 în sus.
Pantofi de piele galbenă seu negră, lucru solid dela . . . fl. 3.— în sus.
Pantofi de pânză rusescă, galbenă cu talpă de gumă dela fl. 1.10 în sus.

Pentru Dame:

Ghete de piele de vițel cu gumă, lucru solid dela . . . fl. 2.90 în sus.
Ghete de piele de vițel cu șinoră, lucru solid dela . . . fl. 3.40 în sus.
Ghete de piele de mănuse cu gumă, îngaloșate cu lac d. fl. 4.30 în sus.
Ghete de piele galbină cu șirete, lucru solid dela . . . fl. 4.— în sus.
Ghete de piele galbenă cu nasturi, lucru solid dela . . . fl. 4.50 în sus.
Pantofi de piele negă seu galbenă, lucru solid dela . . . fl. 2.40 în sus.
Pantofi decoltați de lac (Salon) 2.20
Pantofi decoltați albi, de piele de mănuse dela . . . fl. 2.20 în sus.
Ghete de copii negri s. galbene fl. 1. "

Comanda la măsură se efectuează prompt și cu mare acurateță și cu prețuri foarte ieftine (moderate).

Principiul meu este, ieftin, bun și vindare multă.

18 ani fost conducător la firma I. Sabadacanu.

18 ani fost conducător la firma I. Sabadacanu.

La magazinele FILIALEI „ALBINA“ dela Gară

se află de vëndare un

MOTOR de benzin de 16 puteri de cai,
4 PRESSE pentru legat fân, **1 TIER** pentru bucate,
2 decimale mici și **3 CIURURI**,

töte în stare bună, cu prețuri de tot moderate.

Tot acolo se află de vëndare

VIN escelent de Moldova,

cu prețul de **60 coröne hectolitru.**

„FILIALA ALBINA.“

8-10

BANCA generală de asigurare mutuală „TRANSYLVANIA“

Fondată la anul 1868 în Sibiu. Fondată la anul 1868

Asigură în condițiunile cele mai avantajoase:

a) contra daunelor de incendii și exploziune, edificii de locuinte și de economie, magazine de mărfuri, mobile, îmbrăcăminte, rufe, cară și vite de tot soiul, produse de câmp și de recoltă.

Asigurare favorabilă în pausal în condiți avantajoase,

mai departe: biserici, mărăstiri, edificii parochiale și edificii domeniiale, stabilimente de fabrici, moși etc.

b) Pe viața omului în combinațiuni deosebit de favorabile, prin cari capitalele asigurate se pot folosi atât pentru asigurarea viitorului familiei (cas de mörte) cât și în cazul ajungerii unei etăți fixate a asiguratului. — Asemenea se pot încheia asigurări de zestre pentru copii, precum și rente viagere.

c) Asigurări de spese de înmormântare în 3 modalități diferite, pentru sume dela 50—400 coröne, fara cercetare medicală. In cas de mörte sumele asigurate se selvesc imediat.

— Prospecte și formulare de oferte se dau gratuit. — Informațiuni se dau și oferte se primesc la

Agentura principală a băncii de asigurare „TRANSYLVANIA“

în Brașov, Strada Mihael Weiss nr. 24.

Agent principal: Heinrich Hermann.

10—51.(100)

Ce lipsește onor. Dame din România aici pentru deplina comoditate?

UN CORSET

bine potrivit, usor, fin și durabil, ca e la subscrisa se pöte capeta atât gata cât și comandat după măsură, din mătase, batist, damast, ajour și drille franțusec, după cele mai ncué mode franceze, englese și Vienese.

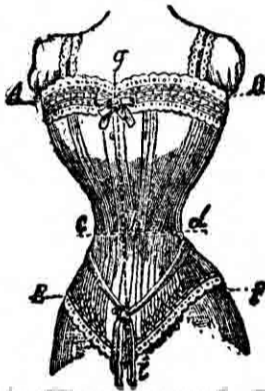
La cas de treb înțe un corset se lucă în 4 öre.

Reparatüri se efectuează ieftin și prompt.

Rugându-me de o cercetare număröză, semuez cu deosebită stimă

B. GOLDSTEIN măr. **STERN**

fabricațiune de corsete în diferite spețialități,
2-8 **BRAȘOV** Strada Vămii nr. 21.

DESCHIDERE

de HOTEL și RESTAURANT.

Subscrisul am onöre a aduce la cunoscința on. public, că am luat în întreprindere

„HOTELUL“ comunei ZERNEȘTI,

o zidire nouă cu etagiu, frămóză situată în piața Zerneștului, care constă din 10 odăi pentru pasageri, o sală pentru petreceri teatrale și dans, cu o curte spațioasă, 2 șoprone pentru trăsuri și grajd mare pentru cai.

Hotelul e din nou arangiat după töte cerințele moderne este unicul dintre cele mai elegante Hoteluri din acest öpö, cu o privelisce frumöză spre „Euceciu“, „Peatra Craiului“ etc. — Avis d-lor Touriști!

După o prexă de mai mulți ani, ca Otelier, sunt în plăcută poziție de a coresponde tuturor cerințelor on. public, așa că, în Restaurantul meu se pot da mese, petreceri, ospeturi, baluri etc. și o sală separată pentru țărănime.

— La dispoziția On. public st u diferite diare. —

Prețuri moderate pentru odăi.

Bucătărie escelentă română, germană și maghiară. — Se dă cost și cu abonament lunar.

Vinuri alese de desert și din Transilvania. — Bere de Steinbruch și Czell diferite ape minerale, Rachiuri și beuturi recoritöre. — Serviciu prompt și cu atențiune. —

Cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-me de on. public a-mi da tot sprijinul în acösta întreprindere, rămân

cu tötä stima:

Teodor Nicöră.
restaurater.

Successorul lui M. & L. László

Iuliu Popp

29 Têrgul Inului, Brașov Piața mare 29.

Are onöre a recomanda onor. public visitator acestui oraș

PRĂVĂLIA DE MODĂ

bogat asortată cu totfelul de: noutăți, articoli de modă, mătăsării și garniseli de haine, în förte mare și bogat asortiment.

Cele mai bune, fine și mai elegante CONFEȚIUNI, LINGERII de mode pentru dame, Covöre, Pânzerii, albituri de masă

cu prețurile fabriccii.

TRUSOURI pentru MIRESE dela cel mai fin, până la cel mai ieftin se esecuteza prompt, cu prețurile cele mai moderate.

Cu tötä stima:

Successorul lui M. & L. László

Iuliu Popp.

(5)

— Mostre, la cerere se trimit gratis și franco. —

„Gzeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vind la librăria Nic. I. Ciureu și la Tremias Nepoții.